

* AVE *

Svelič

MARIA

DECEMBER 1952.

Ave Maria

Nabožni slovenski mesečnik

Opolnoči /pesem/ - P.Bazilij ofm	353
Marija in božič - P.Odilo ofm	354
Tiha noč, sveta noč - P.Miršek	355
Kristjani v državi Izrael - Prir.p.Inocenc ofm.....	358
Svatba pri jasliah /pesem/- P.Krizostom ofm	360
Božično voščilo - Karel Mauser	361
Lepa si roža Marija! - P.Fortunat ofm	362
Sveti večer /ljudska božična pesem/	363
Misijonarjeve svete noci - K.Wolbang CM	364
Svetonočna pesem v kitajščini	367
Vitez naše ljube Gospe - Prev. p. Odilo ofm	370
Duše pomočnice /konec/ - Lojze Ambrožič	373
Postavimo jasllice! - Franjo Mihelič	375
Po kraljestvu križa	377
Lemontski odmevi	379
† Br. Ksaverij Paton OFM	381
Kramljanje na zapečku	382

Urejajo in izdajajo

SLOVENSKI FRANČIŠKANI

v Združenih državah ameriških

Glavni urednik - Editor: Fr. Martin Stepanich OFM

Upravnik - Business Manager: Fr. Cyril Shircel OFM

*

Naslov - Address: AVE MARIA, Box 608, Lemont, Illinois

Telephone : Lemont 873

*

Naročnina - Subscription rate: Za U.S.A. in Kanado \$ 2.50 - Za inozemstvo \$ 3.00

*

Naročnina je Tvoj dar slovenskim fantom,
ki se v lemontskem semenišču pripravljajo
na duhovniški poklic.

Naročnikov in dobrotnikov se lemontska frančiškanska
družina spominja pri dnevni molitvah, zlasti pri
svetih mašah.

*

Printed by AVE MARIA PRESS, Lemont, Illinois

*

Published once monthly - twice in October - by the Slovene Franciscan Fathers,
Lemont, Illinois, in the interests of the Commissariat of the Holy Cross.

Entered as second class matter at the post office of Lemont, Illinois, under the
act of March 3, 1879. Acceptance of mailing at special rate of postage provided
for in section 1103, act of October 3, 1917. - Authorized July 14, 1945.

Gloria in Excelsis Deo.

Opolnoči ...

Opolnoči, opolnoči,
prelepa zvezda zažari
nad hlevcem betlehemskim.

Nebesa sveta se odpro
in trume angelcev pojo
otrokom revnim zemskim.

"Na noge brž, pastirci vi,
tam v hlevčku čuao se godi..."
jim kličejo veselo.

Otroci, starčki... vse hiti.
Glej, že pri jasliah kleči
neodolnih src krdelo.

Marija nežno se smehlja -
presrečna Mati Deteta,
ki goste blagoslavlja. - - -

Še ti pohiti v božji hram,
poklekni Jezuščku k nogam:
iz jaslíc te pozdravlja!

P. Bazilij OFM

“Mati radostna je stala - poleg jaslic, se smehljala, - ko je Jezus rojen bil.”

Milijoni in milijoni vsako leto nestrpnost pričakujejo, da zadiši po božiču, po smrečju, po kadilu. Veliki in mali, vsi se ga vesele. Človeštvo, ki se je stoterih drugih stvari že davno naveličalo, se tega nikoli ne naveliča.

In neznani pevec nadaljuje: “V njeno Srce preljuje sreče - Jezus je njen Sin razlil.” Biti tej nežni, čisti Materi “sin” in “otrok”, nam pomeni: z njo se veseliti, z njo doživljati to največjo radost njenega življenja. Saj pravi pesnik dalje: “Radostna se božja Mati - z Bogom samim sme igrati. - Kdo ne bi z njo srečen bil? -- To je Dete, Bog presveti, - a naj smem v naročje vzeti - svojega Zveličarja? -- Naj ob jaslicah smem stati, - s tabo gledati Ga, Mati, - Ga moliti z angeli!” -- Blagor duši, ki v tej družbi - Jezusu pokorno služi, - večje sreče zanjo ni!”

In res nas navdaja nepopisna radost ob misli, da se z nami vesele tisočletja, da iz davne preteklosti hite z nami znani in neznani pevci, ki so enako doživljali skrivnost božične noči. Prezema nas sladki ponos, da milijoni izmed vseh narodov zemlje z nami pojejo podobne

MARIJA IN BOŽIČ

Bra. DAMIEN

V Parizu hranijo rokopis sloveče pesnitve v čast Materi božji. Pesem ima ravno toliko kitic kot Stabat Mater. Mati žalostna je stala. Toda vsaka kitica je prav nasprotje onim kiticam v pesmi o Žalost-

ni Materi božji. Tam stoji Marija pod križem - tukaj ob jaslicah.

Pravijo, da je pesnitev iz petnajstega stoletja. Ime pesnika pa ni znano. Toda biti je moral globoko čuteča duša. Tele misli nam je izrazil v svojih verzih:

starodavne pesmi, ki nikoli ne ostare.

Naša pamet sprašuje: V čem je vendar mik in čar te edinstvene noči božične? Saj v zgodovini vendar vse obledi in polagoma izgubi svoj blesk in privlačnost. In vsake pesmi se enkrat

naveličamo, le tu pri božičnih je izjema? Zakaj?

Odgovor se glasi: Ker je tu v ozadju kakor v ospredju "Pot, Resnica in Življenje" in ker na sladko lepoto božične noči že pada kot potrjenje - senca križa

z Golgote...

V teh božičnih dneh se z zaupanjem obrnimo k Mariji, ki stoji vsa radostna ob jaslicah. Goreče jo prosimo predvsem eno: "Mati, ti me zlega brani, - stanovitnega ohrani, - in v milosti utrdi zdaj!..."

P. Odilo OFM

Tiha noč, sveta noč!...

P. Miršek

Neka prijetna skrivnostna milina mi objema srce, sladki mir mi napolni dušo sleherni sveti večer. "Zveličar nam je rojen zdaj, o angelska novica!" mi doni v ušesih mila božična pesmica. Dolgo, dolgo je tega, kar sem jo slišal kot otrok doma in pri polnočnici. Prevzame me in ne vem kdaj odhiti moj duh daleč tja nazaj v otroška leta v starem kraju. Nepozabni in neizbrisni spomini svetih večerov se mi obnavljajo vsako leto, kakor bi jih pravkar doživljal.

Večerni mrak je legel na vso naravo, nocoj skrivnostno, kakor nikdar drugikrat. Pri farni cerkvi je zvonilo angelsko češččenje. Vsi domači smo bili zbrani v hiši. Resni so bili naši obrazi, tudi nas otrok. Čutili smo v duši vso veličino velikega, da, največjega dogodka v zgodovini vsega stvarstva - učlovečenje Boga Sina v betlehenskem hlevčku. Prišel je kot Odrešenik padlega človeškega rodu.

Kot bi bilo danes, vidim vsak sveti večer očeta z loncem z žerjavico, iz katere se dviga omamljivi dim tlečega posvečenega lesa iz "butarice" zadnje cvetne nedelje. Posebno oljkine tleče vejice širijo nek še posebno skrivnostni vonj, da sega prav v dno duše. Najstarejša sestra ima steklenico z blagoslovljeno vodo. Na mizi leže pod belim platnom "podprtiki", hlebci bele kruha. Zveličar se je imenoval Kruh iz nebes, njega pomenjajo; najprej jih pokadita in pokropita, za njimi glavno sobo v hiši, ko sta začela moliti glasno sv. rožni venec. Vsi prostori v hiši morajo biti pokajeni in pokropljeni. Vsa hiša zunaj, vsa gospodarska poslopja, da, celo živinski hlevi, vse mora biti nocoj posvečeno in blagoslovljeno. Ta zunanji obred naj odpre pot veliki sveti misli mogočnega praznika v vsa srca družine. V njih naj se obnovi z vso milino "tiha noč, sveta noč" rojstva Gospodovega.

Jaslice naj bi ne manjkale v nobeni slovenski družini

Nato smo pokleknili pred mizo s "podprtniki" in odmolili sveti rožni venec. Skromna postna večerja mu je sledila.

Oče in mati in starejši bratje in sestre se posedli okrog tople peči, otroci pa smo se spravili k jaslicam v kotu nad glavno mizo. Malo smo govorili. Kakor bi se bali, da bi vsaka posvetna beseda oskrnila svetost velikega večera. Kmalu so se začele vrstiti prelepe stare božične pesmi. Tako smo čakali, da se je ob enajstih oglasil veliki zvon in nas povabil k polnočnici. Božična noč je bila res "tiha noč".

Kakor bi pravkar vse to doživljal, gledam vsak sveti božični večer te mile prizore iz domače hiše v svojih otroških letih. Staro srce zahrepeni nazaj, nazaj tja v lepo mladost, nazaj tja v domačo hišo, nazaj k očetu in materi.

Ali se tebi, dragi čitatelj, ne godi prav isto vsako leto na božični večer? Prav gotovo! Saj si človek s čutečim, pa tudi vernim srcem. Saj sta ti tvoj verni oče in tvoja globoko verna mati vcepila v dušo - vero v božjega Zveličarja, ki vsako sveto božično noč obnavlja svoj prihod v našo solzno dolino, v naše hiše in v naše duše.

V Ameriki praznujemo božične praznike slovesno, kakor nikjer drugod na svetu. Mesto skrivnostno tihega praznovanja v družinah, je butnil ta praznik ven v javnost. Vsesplošni javni praznik je postal. Vse ga praznuje, katoličani, drugi kristjani, pa tudi drugoverci, da celo brezverci in nasprotniki krščanstva. Ne morejo se mu u-

braniti. Mestne ulice, trgovine, celo tovarne so okrašene.

Veliki zvočniki iz raznih trgovin po mestih prenašajo ves dan božične pesmi. Zadnja leta imajo vedno več in več božičnih drevesc že kar pred hišo, na ulicah, da so ceste vse v lučkah. Tudi naše cerkve že postavljajo jaslice zunaj pred portalom. Po vseh hišah so božična drevesca, v katoliških tudi jaslice pod njim. Iz vseh oken se svetlikajo božične sveče sredi božičnega venca. Kupi božičnih darov rastejo pod drevescem, s katerimi skušajo člani družine in prijatelji drug drugemu povečati veselje svetega praznika ljubezni in dobre volje človeka do človeka. To ljubezen in dobro voljo je prineslo na svet betlehemske Detece, kakor so angeli povedali pastircem. Milijoni božičnih kart z voščili preplavljajo vse pošte, ko neso to dobro voljo tudi sorodnikom in znancem drugod po deželi.

Da, lepo in veličastno praznuje cela Amerika božični praznik. Kako različno od našega praznovanja doma v naših otroških letih, praznovanja "tihe noči, svete noči", res tihe in samo svete-družinske.

Gotovo smo vsi verni kristjani veseli tega javnega ameriškega praznovanja in tudi sami skušamo pripomoči k čim veličastni javni proslavi.

Toda resnejši, dalekovidni ameriški verni in zlasti katoliški voditelji postajajo vsako leto spričo te javne proslave bolj resni. Zadnja leta se že javno oglašajo in izražajo svoje pomisleke proti takim božič-

nim javnim proslavam. "Ali ne postaja božji božični praznik vedno manj božji?" vprašujejo zaskrbljeno. "Ali ne postaja ta veliki praznik božje ljubezni in vere v Boga Odrešenika vedno bolj posvetni, navadni narodni praznik, kakor so vsi drugi?" Katoličani ga še praznujemo po božje. Pod božičnim drevescem so še jaslice. Sv. obhajila pri polnočnih mašah naraščajo. Toda kako nekatoliška Amerika? Ali se ni mrzli ameriški dolar polastil tega velikega božjega praznika in ga naredil v praznik za "business"? Vsaj skuša ga vedno bolj in bolj izkoristiti in izrabiti ter se ga polastiti, samo da polni trgovske in industrijske blagajne. Ne proslava betlehemskega Deteta, ne proslava Boga Odrešenika, ne izraz velike vere vanj, temveč praznik trgovine, ko se na Boga in odrešenje niti ne misli. Praznik medsebojnih darov brez misli. Vendar naj bi ti darovi pomenjali tisti veliki božji Dar, ki ga je dal Bog človeku - Odrešenika in vero vanj. In proslava praznika po ulicah in trgovinah! Ali je še izraz vere, ljubezni v božjega Odrešenika? Kaj ni samo kričeča reklama za dolar? Ne! Vse to naj ne proslavlja praznika Odrešenika, temveč praznik Odrešenikov naj proslavlja dolar! Tako pravijo. Kako izginjajo iz naših, tudi katoliških hiš svete slike, celo križi in se morajo umikati slikam ptičev, živali, pokrajin - pravtako vedno bolj izginjajo z božičnih kartic nabožne slike, jaslice, betlehemski hlevček. Umikati se morajo raznim jelenom, rožicam, zvezdicam, "kočijam" itd.

Resni in dalekovidni voditelji vse to vi-

dijo in jih skrbi. Že svare, naj vsaj katoličani ne zapadamo temu nekrščanskemu praznovanju krščanskega praznika, temveč storimo vse, da se ohrani božji značaj božjega praznika. Delajmo na tem, da se ohrani njegov veliki namen: obnovitev hvaležnosti do Odrešenika, obnovitev vere vanj! Napnimo vse sile, da ne bo božični praznik Boga - brez Boga!

Doma, v naši mladosti, je bila božična noč "tiha in sveta". Praznovali smo jo po božje v tihi domačnosti, v duhu vere in ljubezni do Zveličarja. Bila je sveta. Še danes čutimo v svoji duši njeno svetost.

Matere! Kako se praznuje sveti večer v vaši hiši? Ali ste prinesle "tiho in sveto" njegovo praznovanje iz vaših otroških let doma v vaši rodni hiši tudi čez morje v novi svet, v svoj novi dom? Kako lepo dedščino bopustila mati svojim otrokom, če je to storila!

Odkod je dobila Amerika svoje sedanje praznovanje? Iz raznih protestantskih narodov in dežel. Protestantske matere so prinesle v Ameriko božično praznovanje iz svojih otroških let v svoje nove domove, od tod je šlo ven v javnost. In vendar - naše slovensko praznovanje svetega večera: koliko bolj je božje, bolj prisrčno, bolj v duhu in namenu praznika!

Storimo vse, kar moremo, da bo tudi v Ameriki božična noč res tiha in sveta v javnosti, v družinah in v dušah! To moremo novi domovini posredovati tudi Slovenci iz svoje prelepe narodne tradicije praznovanja božičnih dni.

Blagoslobljen božič in srečno novo leto

žele vsem naročnikom in zastopnikom lista,
vsem dobrotnikom, sorodnikom in prijateljem

SLOVENSKI FRANČIŠKANI

Sedež
U. N.
New York

KRISTJANI

ruzalem zakone. Zdelo se je, da so s tem Združeni narodi pomirili ves krščanski svet. Vendar do dejanske izvršitve statotov ni prišlo zaradi priznanja in sprejema izraelske države v U. N. O.

Kmalu so se pokazale posledice. Pri glasovanju dne 4. aprila 1950. sta se USA in Velika Britanija zdržali glasovanja, kar je praktično pomenilo odklonitev celotnega načrta. Glavni nasprotniki internacionalizacije Jeruzalema z okolico, za katero se je s posebnim pozivom izrekel tudi sveti oče, pa sta bili seveda novi državi Izrael in Jordanija. Izrael je takoj predstavil nekaj svojih glavnih ministrstev iz Tel Aviva v sveto mesto. Svet Združenih narodov je k vsemu molčal in končno odložil vprašanje. Na seji dne 14. junija 1950. pa je sklenil prepustiti spor razsodbi generalne seje U. N. enkrat v bodočnosti. . .

Vvprašanje svetih krajev je za vso krščansko javnost še vedno pereče. U. N. (United Nations - Združeni narodi), ki bi jih menda bolje imenovali "potapljajoča se Noetova baraka", so se na poziv svetega očeta na generalni seji dne 9. decembra 1949. le zavzeli za to vprašanje. Predlagali so mednarodnost Jeruzalema in bližnje okolice. Predlog je bil sprejet z večino glasov: 38 držav je glasovalo za, 14 proti, 7 se jih je zdržalo glasovanja. Sklep se je nanašal na že 29. novembra 1947. sklenjeno odločitev, da se Jeruzalem z bližnjo okolico s posebnim statutom loči od ostalega palestinskega ozemlja in pride pod posebno varstvo Združenih narodov. Kmalu nato so določili meje izvzetega ozemlja ter izbrali posebni svet zaupnikov, ki naj izdelava za Je-

Trenutni položaj in problem varstva svetih krajev je vsestransko nezadovoljiv. Vse kaže, da U. N. O. nima zadostne moči uveljaviti svoj sklep, ki so ga države izglasovale z absolutno večino dne 9. decembra 1949. Izrael se sklicuje na ljudstvo, ki "baje ne želi internacionalizacije Jeruzalema". Pri tem pa pozablja, da demokratska načela od njega zahtevajo, da se podvrže sklepu večine U. N., med katere sam pripada. Če bodo znali pravilno rešiti to pereče vprašanje, ne bo s tem rešena samo varnost svetih krajev, ampak tudi bodočnost krščanstva v Sveti deželi. V nasprotnem

v državi IZRAEL

slučaju pa kristjanom ne preostane drugo, kakor izselitev. Jeruzalemski patriarh bo s tem ostal pastir brez črede, frančiškanska kustodija Svete dežele pa generalni štab brez podložnikov. Nihče ne bo mogel prepričati 110.000 Judom, ki danes zavzemajo tri četrtine mesta, da si čez čas polastijovseh svetih krajev. To bi pomenilo uničenje vsega, kar ima za krščanstvo tako visoko in važno zgodovinsko vrednost. S tem bi bil brez dvoma zadan smrtni udarec središču krščanstva v Sveti deželi.

Vendar je bilo stanje kristjanov v Palestini že pred zadnjimi dogodki zelo dvomljivo. Po zadnjem štetju, ki so ga izvedle angleške zasedbene oblasti leta 1947., je bilo na ozemlju samo 7,4 % kristjanov. Od 1.925.000 prebivalcev torej le 140.000 kristjanov in še ti so med seboj razdeljeni. Katoliška Cerkev šteje 45.000 vernikov. Slabijo jo majhni nesporazumi med zahodnimi in vzhodnimi katoličani. - Najmočnejšo krščansko skupino tvori grško-ortodoksna cerkev, ki pa zelo trpi na ugledu zaradi sporov med svojimi arabskimi verniki in grškim cerkvenim vodstvom. Med vojno viхро so vse cerkve utrpele veliko duhovno in materialno škodo. Kristjani so v boju med Arabci in Judi enoglasno stali na strani Arabcev, ker se sami čutijo več ali manj Arabce in

Priredil
p. Inocenc ofm

jim javno in skrito judovsko priseljevanje ne gre v račun.

V arabsko nesrečo je vojna potegnila tudi kristjane. Med približno 800.000 arabskimi begunci, ki so iz strahu pred judovskim terorjem zapustili svoje domove, najdemo nekako 80.000 kristjanov, od teh je polovica katoličanov. Z ozirom na majhno ozemlje lahko govorimo o pravem preseljevanju narodov, ki je popolnoma spremenilo položaj za kristjane. Na ozemlju sedanje države Izrael je bilo pred masovnim begom 80.000 kristjanov, zdaj jih je le 36.000. V grško-katoliški škofiji Haifa so morali nedavno zapreti trinajst cerkva, ker ni več vernikov.

Kako pa je s preostalimi kristjani v novi državi? Marsikdo je upal, da se bo položaj z novo silo na vzhodu za kristjane izboljšal. Upali so dobiti z njo zaveznike proti mohamedancem, ki so jih v trinajststoletni zgodovini več ali manj stiskali. Toda prišlo je

razočaranje. Izraelska vlada je vedno manj naklonjena vsemu, kar diši po krščanstvu. Zionistični in novonastavljeni Judje so vseskozi materialistično usmerjeni in lahko trdimo, da je 70 % judovskega prebivalstva praktično poganskih. Tudi voditelji so po svoji levičarski vzgoji brezverci.

Celoten položaj je jako nezadovoljiv. S tem pa načemo reči, da vlada ne daje popolne verske svobode tudi krščanskim občinam. Še bolj napak bi bila trditev, da jih preganja. A država jim je z nekaterimi zakoni presekala dovodne kanale, s tem pa morajo sami po sebi počasi umreti. V Palestini delujejo številne tuje verske družbe, katerim je nemogoče dobiti domačih poklicev, ki bi oskrbovali številne šole, sirotišča in druge karitativne ustanove. Navezane so na pomoč in neprestani dotok iz Evrope in Amerike, a država nerada izdaja vstopna dovoljenja. Šole se bodo mogle vzdržati le tedaj, če jih bodo obiskovali tudi judovski otroci. Toda judovski verski konservativni blokizvaja oster pritisk na vlado, naj čim prej prepove judovskim otrokom obiskovati katoliške šole. Država tega seveda ne bo storila, dokler ne bo imela dovolj svojih zavodov. Čim pa bo pozidala svoje šole, bo življenje katoliških učnih ustanov samo po sebi onemogočeno, ker ne bo učencev. Pa tudi katoliški karitativni zavodi so v veliki

nevarnosti, v glavnem zaradi stremljenja socialistično usmerjene oblasti, ki hoče vso dobrotelno centralizirati v svojih rokah.

Ali se bodo kristjani sploh mogli obdržati v državi Izrael, ker se je njih število vsled vojne in arabskega bega znatno zmanjšalo? U. N. so dne 11. decembra 1948. sklenili, naj bi se arabski begunci vrnilo na svoje domove. Vendar brez uspeha. Priseljavanja Judov je vedno močnejše. Izraelski parlament je izdal poziv na Jude vsega sveta, naj se povrnejo v obljubljeni deželo svojih očetov. V Izraelu je zdaj 1, 200. 000 Judov, sprejeti jih hočejo še nadaljnih 700. 000. Mesečno pride približno 16. 000 novih priseljencev: ti zasedajo vse kotičke nove države, ki so jo zapustili Arabci.

Judovska propaganda in navidezna naklonjenost izraelske vlade ne moreta odpomoči nevarnosti, da bodo zamrli sveti kraji. Edina garancija bi bila internacionalizacija Jeruzalema z okolico. Sveti oče se je že večkrat goreče zavzemal za pravilno rešitev tega vprašanja ter v svojih poslanicah pozival ves krščanski svet, naj brani krščanstvo in svete kraje v Palestini. Prav nobenemu kristjanu, še manj pa katoličanu, ne sme biti vseeno, kakšna je usoda Cerkve v deželi, v kateri se je za nas učlovečil, je delal, trpel in umrl naš božji Odrešenik Jezus Kristus.

Svatba pri jaslicah

Hitimo, bratje, k jaslicam
iz naših tihih koč!
Božični pir praznujmo tam.
Nocoj je sveta noč.

Pastirci v hlevčku piskajo,
gostijo se in vriskajo,
vesele pesmi pojejo.

Da v petju ne omagajo,
jim angelčki pomagajo,
na zlate citre brenkajo.

Še mi odpravimo se tja
in k svatom sedimo.
Slavimo s petjem Jezusa
in vsi zavriskajmo!

P. Krizostom OFM

Božična uoščila

Karel MAUSER

redragi znani in neznan! Meni in vam je danes mehko, otožnost in spomini so pred menoj in vami. Vem, da bomo za te praznike s sveto preprostostjo šli preko vsega preteklega. Preko grenkega in preko sladkega. Vse bomo nagrabili v naročje in zanesli tja, kamor spada - v jasli, k Otroku.

Vem, da bi bilo prav, ko bi vam mogel, drage Slovenke in Slovenci, povedati nekaj velikega. Povedal bi vam bil, da sem prerok. Pa sem sam kakor vi: preprost človek v mravljišču velemesta. Stroji mi pojo kakor vam, tuje nebo leži nad menoj, tuje ljudi srečavam na cestah.

Vendar eno vem. Večkrat se mi sredi velikih stavb ustavi korak. Zatisnem oči in vidim. Velik je svet in pisana mu je sodba. Podirajo se nebotačniki, zemlja se maje, zvezde padajo spodneba. Angeli so nastavili trobente, grobovi se odpirajo.

In velika je moja sreča ker vidim: od vseh vetrov prihajamo. Iz argentinskih pamp, iz avstralskih pustinj, iz ameriških velemest in samotnih farm, iz kanadskih gmajn in tovaren, iz angleških premogokopov in jam. Iz Afrike gre naša kri, kjer je misijonarila, iz Indije, kjer je pridigovala o Kristusu, iz Azije, kjer je po nepreglednih pustinjah brodila naša kri.

Smejem se in vriskam. Kje je narod kakor naš, kje je kri kakor naša! Zdrava kakor dren brizga na vse kraje in vendar je ne zmanjka. In je ne bo! Ne taborišča, ne smrt, ne sovraštvo je ne bodo končali. Naša kri je sveta kri. Tekla je na obzidju Bizanca, tekla po divjih lesovih, vode so jo nosile. Pa je še

mrtva rasla. Rasla in cvetela, se razpela v rožo mogoto.

Boš vokal za ta božič? Ne, ne boš vokal. Vriskal boš in pel. Kjer koli si, na dom si pripet kakor otrok v zibel. Iz krvi rastemo, iz življenja. Mar misliš, da so kočevske jame mrtve? Ko bi ti videl vreti tisto prelito kri, vriskal bi z menoj. Tista kri kipi in prišel bo čas, ko bo iz vseh špranj pritekla na dan. Podzemne jame jo bodo prinesle pod svetlo sonce in tedaj bo tista kri cekinasta kakor vino. Prišel bo čas, ko bomo videli ta čudež. In tedaj, bratje in sestre, bomo klečali na svoji zemlji, roke sklenjene v molitev. To bo naš veliki božič.

Vsak božič mislim na vse. Na vsakega Slovenca posebej. Vem, da smo vsi povezani po mrtvih. Mrtvi v nas živijo. V nas se vsak božič znova rode. Jaz in ti, mi vsi smo skromne jasli za duše tistih, ki so nekoč dali življenje zame in zate.

To sem vam hotel povedati za letošnji božič. Rad bi vsakemu posebej stisnil roko in po domače povosčil. Pa smo daleč vsaksebi. Za božično noč se bodo daljave stisnile. Vsi bomo doma in vsi skupaj. Velika slovenska družina z Bogom v sredi.

Da bi tako bilo še v naprej! Da bi še v naprej ostali v veliki slovenski družini z Bogom med seboj! Potlej naj le čas beži, naj le sekajo strele! Naše zgarane roke bodo zgnetle ta bridki čas v svetlo kroglo in skoz to kroglo bomo videli zlat čas, ki je za nas že rojen. Rojen po Kristusu, Gospodu našem.

Lepa si, lepa si,

roža Marija!

Kolikokrat je že zadonel prelepi slavospev: Lepa si, lepa si, roža Marija! Koliko milosti je Marija že posredovala onim, ki so peli to pesem.

Na kaj je mislil pesnik, ki jo je prvi zapel? Na premnogo odlik, ki krasijo Marijino dušo. Prav gotovo pa mu je bila pred očmi v prvi vrsti Brezmadežna. Marija je bila brez madeža izvirnega greha spočeta. To se pravi, da je bila edina prosta izvirnega greha in vseh njegovih posledic. Angeli, ki so ostali zvesti v službi božji, strmijo nad Marijino lepoto: "Angelci lepo pojejo, tebe, Marija, hvalijo!..."

Mi še romamo skozi dolino solz, zato še nimamo tako globokega spoznanja Marijine lepote kakor angeli. Bog daj, da bi bila to za nas dolina zveličavnih solz in kesanja nad grehi. Popotniki smo, utrujeni od bremena izvirnega greha in osebnih grehov. Samo v iskrenem kesanju nad grehi lahko zaslutimo Marijino lepoto. Brez kesanja nad grehi so nam zaprta vrata do spoznanja nadnaravne lepote in do globokega spoštovanja čistosti Marijine brezmadežne duše. Le skesana duša zasluti, kako zelo nam je potrebna Marija. Potrebna nam je zato, da se po njej, ki je vsa čista in lepa, bližamo neskončno svetemu Bogu. Potrebna nam je, da se ob njenem zgledu navdušujemo in trudimo za lepoto svoje duše, da jo prosimo za pomoč v boju in skušnjavah.

Kje naj najdemo vsaj rahlo primero, s katero bi opisali lepoto Marijine brezmadežne duše? Vse, kar je na tem svetu le-

pega in nas prevzame, je le majhen odsev njene lepote. Mnogi živimo v umazanih mestih, ki so noč in dan zavita v dim in prah. Kako blagodejno vpliva na nas, ako se lahko vsaj za nekaj trenutkov iztrgamo iz tega prahu in dima in se spočijemo v prosti naravi. In kako je prijetno, kadar prvi sneg pokrije vso mestno umazanijo. Človek se čisto drugače počuti, ako je okoli njega vse čisto in snažno.

Nekaj podobnega je tudi v življenju duše. Po dobri spovedi se kar oddahnemo, čeprav smo se spovedali le majhnih grehov. Ako pa so našo dušo težili smrtni grehi, zavladav naspo spovedi še veliko lepše razpoloženje. Mir duše, ki prihaja iz zavesti, da smo v posvečujoči milosti božji, se pogosto razodeva tudi v našem zunanem vedenju.

Ne trdim pa, da ljudje, ki živijo v posvečujoči milosti božji, nimajo napak. Tudi ti imajo napake, tudi ti so lahko sitni in "nervozni". V življenju srečamo značaje, ki naredijo medsebojne odnose večkrat

neprijetne ali celo neznosne. Toda človek, ki je v posvečujoči milosti božji, ima prav gotovo več dobre volje in prizadevanja, da odstrani te težave. Tu mislim predvsem na mir, ki ga nosi človek v svoji notranjosti. Ta notranji mir nas vodi do vdanosti v božjo voljo v preiskušnjah in do potrpežljivosti z napakami bližnjega.

Kadar pa posvečujočo milost božjo spremlja skrbno in trajno sodelovanje s sredstvi, ki nam pomagajo ohranjevati čistost in premagovati skušnjave, je mir duše še večji. Vsak smrtni greh je veliko, da, neizmerno zlo. Z njim izgubimo neskončno svetega Boga. Nečisti greh pa prinese poleg vseh drugih nesreč še eno, ki je zelo nevarna. V človeku ubija voljo in veča nagnjenje do greha. Kdor je tako nesrečen, da mu je nečisti greh oslabil voljo, nosi v svoji notranjosti nemir, dokler se ne očisti v spovedi. Ako pa ne očiščuje svoje duše v spovedi in naprej lahkomišelnost pada v ta greh, polagoma otopi za premagovanje, za molitev, za mašo in zakramente. Boj za čistost pa je poplačan z mnogimi milostmi, ki napolnjujejo dušo z notranjim mirom.

Še večji je notranji mir deviških duš. To so one duše, ki jih ni ranila nečista strast s smrtnim grehom. Iz ljubezni do Bo-

ga hranijo ta dragoceni zaklad. Tudi take duše žive med nami. Največkrat jih ne poznamo, ker so navadno ponižne in skrite. Ne silijo v ospredje, ne razkazujejo z bahavo besedo svojih kreposti. Ne iščejo hvale ljudi, ker vedo, da je prazna. So kakor najbolj skromna cvetka, ki je skrita med trnjevim grmovjem: samo zlatemu soncu kaže svojo lepoto. Človeško oko jo težko opazi, ker se prerado zadovolji z lepoto cvetic, ki se bahavo razkazujejo na visokih steblih. Samo v zgodnji pomladi, ko je narava še skopa s cvetjem, se človek potruди in poišče to skromno cvetko med trnjem. In ko jo najde, se njegovo srce razveseli. Na svoj dom jo ponese, skrbno ji zaliva, da jo čim delj ohrani. Tej cvetki so podobne deviške duše. Nič bahavega in nič razkazujočega ni na njih. In ravno zato jih vsakdo spoštuje: vsakdo se trudi za njihovo prijateljstvo, vsakdo se rad pomudi v njihovi družbi.

Vsa ta lepota, ki jo občudujemo v naravi in jo uživamo ob srečanju s čistimi dušami, se ne da primerjati z lepoto Brezmadežne. Ob lepoti Marijine brezmadežne duše nam zmanjka besed, da bi jo primerno opisali. Duša Marijinega otroka pa se ob lepoti Brezmadežne utruje za boje in skušnjave.

P. Fortunat OFM

SVETI VEČER

Mariji v čast je zvon zapel,
večer se sveti je pričel,
na zemljo pod vsakteri krov
razsiplje Bog svoj blagoslov.
Pojmo kadiť, pojmo kropit
in Bogu dom priporočit!
Na, Anica, žerjavico,
kadila stresi si na njo,
pokadi s svetim dimom vse,
da blagoslov povsod dospe!
In z blagoslovljeno vodo
pokropi, Janezek, za njo!
Lepo molite za menoj,
da pride Jezus k nam nocoj!

Spred oče z molkom hodijo
in rožni venec molijo.
Za njimi Anica kadi
in Janezek za njo kropi.
Obiščejo vsakteri kot,
po hramih vseh drži njih pot
in kar kade, in kar krope,
vse Kristusu priporoče.
Naj tja ozre se iz neba
in čuva jih nesreč in zla.
In Dete ljubo, Kristus sam,
prihaja rad v vsakteri hram.
Veselje zlasti je otrok:
ne pride namreč praznih rok.

To ljudsko pesem je poslal F. Balkovec. Učili so se jo v šoli.

Misijonarjebe

svete noči

Karel Wolbang CM

Leta 1947. V razsežnem kitajskem mestu Kunmingu vse spokojno počiva. Številni gojenci zavoda, kiga je ustanovil Msgr. Kerec in ga vodi neutrudni gospod Majcen, se pripravljajo na polnočnico. Katoličanov je med zavodarji komaj ena desetina. So pa kvas, ki ima nalogo prekvasiti vso to množico duš. Veselje vlada med fanti in kar vsi brez razlike so v kapeli ob pričakovanju Odrešenikovega prihoda. Marsikomu se zdi vse nekam skrivnostno. Saj tudi je, zlasti za pogansko dušo. Božje Detece išče zatočišča. a mnogo duš je nedostopnih. Kdo ve, če ne bodo mnoge našle pot k Njemu prav ob spominu na to lepo sveto noč? Eno vem, da se nekateri izmed teh zavodarjev danes v Macau v begunstvu resno pripravljajo, da postanejo duhovniki. Ti bodo ponesli nekoč v svoje rojstne kraje skrivnostno veselo oznanilo božične noči. . .

Leta 1948. - Nekaj tisoč milj proč v jugovzhodnem delu Kitajske. Ningtu je kakor izumrl. Prva slovenska misijonarja sta šele dobre tri mesece v tem preizkušanjem misijonu, kjer so komunistiv prvi šestlet-

ni revoluciji po letu 1929. uničili cvetoče delo in pobili ogromno katoličanov. V mestu so še nacionalistični Changovi vojaki. Med 45 verniki, ki obiskujejo cerkev, je le redka mladina. Misijon je šele v prenovi in v cerkvi še ni Najsvetejšega. Misijonarju se krči srce. Kakor da bi čutil mraz svetonočnega večera, ko je gluho človeštvo zavrglo Boga in ga pregnalo v hlev izven mesta. Mraz je, dasi ni snega. Električne ni, da bi vsaj malo podomačila mrzlo stanovanje.

Prva sveta noč v življenju brez polnočnice. Kot da bi novorojeno Dete to mesto prezrlo . . .

Leta 1949. - Že četrti mesec uživamo komunistično "varstvo". Priliznjeni in potuhnjeni tovariši se sladkajo okrog misijona in dopovedujejo ljudem, da so nehali ubijati, ker so sedaj že popolni zmagovalci in se jim ni treba bati nikogar. Njih roke in glave so prepolne z urejevanjem neurejenih razmer. Tako ima misijon zaenkrat pred njimi še mir. Komaj nekaj mesecev delujoča misijonska šola je pritegnila veliko mestnih otrok. Vse želi doživljati vsaj enkrat sveto noč in misijonarja hočeta poskusiti. Br. Verdnik je poslal iz Šanghaja preproste jaslice iz papirja, mah je nadomestil neke vrste plevel. Mladina pomaga pripravljati cerkev.

Vse stene so v barvah, okrašene po kitajskem okusu s papirnatim cvetjem in napisi. Vidnejši zidovi misijona so kar prekrti z božičnimi sestavki in propagando.

Starši na splošno ne upajo dati svojim otrokom dovoljenja, da bi šli k polnočnici skozi mesto. Rdeči imajo povsod ušesa in izvežbane oči. A iznajdljivost najde povsod uspeh. Vsak prinese v culi povito odejo že na predvečer v misijon in brž je pripravljenih nekaj ločenih prostorov za dekliške in fantovske spalnice. Vsi katehumeni, ki se pripravljajo na sv. krst, gorijo od navdušenja. Samo o sv. noči se pogovarjajo. Ob prepevanju kitajskih nabožnih pesmi mineva večer. V procesiji smo odmolili sveti rožni venec in pokadili vsa misijonska poslopja.

Prvi dve učenki misijonske šole bosta nocoj krščeni. Obe tako ljubita sv. Malo Cvetko, ki ju gleda iz misijonarjeve mize vselej, kadar prihajata k pouku. Utrudljivost počiva na obrazkih, saj kitajski otrok ni vaje nočnega bdenja. Vendar trinajstletna Lo Yi Ching vsa nasmejana zre na svoje poganske prijateljice in na svojega bratca Kuang Pinga, ki bo moral na krst še nekaj mesecev čakati. Trdno upa, da bo šlo vse mlado v družini po njenih stopinjah, saj je najstarejša. Dvanajstletna Chang Yin je izvrstna pevka. Med sošolkami vodi nastope in tudi rada telovadi. Komaj premaguje spanec in le misel na prihajajočega Jezusa jo ohranja pokoncu. Saj Ga ljubi kot malokdo.

Karbitna svetilka razsvetljuje cerkev. Mladina kleči v klopih in čaka, da prvič vidi sv. krst. Ob zakristijskih vratih stojita obe deklici in odločno odgovarjata na misijonarjeva vprašanja. Obe sta si izbrali za patrono sv. Malo Terezijo.

"Terezija, ali se odpoveš hude-
mu duhu in vsem njegovim delom?"

"Se odpovem!" odgovarjata obe

s čudovito prepričljivostjo. Satan se umika iz dveh src, ki jih pravkar prerajakrstna voda. Jezus se je rodil v njih in našel toplo zavetišče v mrazu svetonočne noči. Med sv. mašo pristopita s starimi kristjani s prižganima svečama v roki k sv. obhajilu. Njunjo srečo vidi Bog, mi jo moremo samo slutiti. Po skupni zahvali odhaja mladina k počitku. Le v dekliški sobi, kjer sta imeli ležišči tudi novokrščenki, ni prave volje do spanja. Veselje odmeva iz razgovarjajočih se src.

Po jutranjih mašah odhajajo vsi na domove. V dveh povsem poganskih družinah je Jezus prižgal luč sv. vere. Boga daj, da bi kmalu poglala pogansko temo! Mnogi katehumeni so nocoj utrdili svojo sv. vero in še bolj zahrepeneli po krstu. Krsti so vedno zunanja milost za marsikatero dušo, ki prej ni verovala. V poganskem mestu božiča ni občutiti. V mnogih dušah pa je Jezusovo rojstvo očitno: nocoj se je v njih rodil.

1950. - Misijon je kljub komunističnemu pritiskanju še vedno živahen. Mladina mu je spremenila lice in mu vlila novega življenja. Od jutra do večera je Jezus, ki je medtem našel stalno prebivališče v tabernaklju, oblegan od svojih ljubljenih. Katoličanov je vedno več. Po šestmesečni temeljiti pripravi jih krstna voda preraja v otroke božje. Kuang Ping je postal Janez. Tudi Petrov in

Jezuščkov ljubljencek

Pavlov ne manjka. Najvišji razred je v dobrem letu in pol z izjemo enega dezertiral od poganstva. Nadebudni 14-15 letni fantje, pa tudi dekleta se pripravljajo za bodoče katehiste, misijonarjeve pomočnike. Tudi v učiteljskem zboru so novokristjani: Karel Chou, Pavel Liao, profesor Peter Hsiung in Janez Chiu. Mala misijonarka Lo Marija dela veselje svoji poganski materi in včasih s svojo gorečnostjo sprašuje vest starejši sestri Tereziji, krščenkilanske sveste noči.

Cele tedne leže po cestah ustreljene skupine žrtev komunističnega nasilja. Psi trgajo izpostavljena telesa "reakcionarjev, kapitalistov, oderuhov, Chiangovih banditov, špijonskih zaveznikov Amerikancev in tujcev", kakor komunisti nazivajo "sovražnike ljudske oblasti in rdečega državnega reda". Po njih lastnih izjavah mora biti tako, da se bodo drugi bali in bodo vedeli, kaj jih čaka, če ne bodo "prostovoljno" sodelovali z Maovim režimom. Preplah

vlada med meščani in po vaseh. Ni hče ne ve, kdaj mu bodo zapečatali dom "v imenu pravice in svobode" ter ga v strah ljudstvu postavili pred puške ob steni lastne domačije. Ni hče si več ne upa glasno govoriti, še jesti se spravljajo skrivaj. Svobodne trgovine ni več. Potovanja iz kraja v kraj nad sedem milj niso dovoljena, ker se po vsej ogromni deželi vrši točen popis vseh državljanov. Iščejo skrite "vojne zločince, ki so krivi vsega gorja". Po mestu se širi močna propaganda proti misijonarjema, "ki sta v službi tujcev in morata biti čim preje izgnana". Več njenih sodelavcev je že v ječi. Katehist Chen je bil ustreljen, njegova žena z otroci zapuščena v nedopovedljivi revščini.

A pogumnih ne manjka. Priprave za božič so še slovesnejše kot lansko leto. Vse je okrašeno, vhod v misijon okinčan z napismi po kitajskem okusu. Celo pred misijonskimi vrati je polno tiskane božične propagande. Rdeči jo kar v skupinah požirajo in ne razumejo "trdovratnosti tujcev, ki se ne morejo vživeti v novi red in z njimi sodelovati".

Polnočna maša ni mogoča, ker mnoge noči vdirajo komunisti v misijon in poizvedujejo po hišah, kdo je katoličan. S posledicami grozijo vsem, ki še zahajajo v cerkev ali misijonski dispanzer ter imajo še kakršenkoli stik z misijonarji.

Zato je polnočnica premaknjena na šestouro zvečer. Vse lepše je kot leto poprej. Samouk katoliški mizar je izrezljal umetniške jaslice z velikimi kipci. Meščani jih prihajajo opazovat, misijonarja in mladi katoličani jim razlagajo njih pomen. Pri sveti maši ima mladina večino. Največ je fantov in deklet, dasi tudi odraslih tokrat ni malo. Krščanski pogum dela čudeže na predvečer ukinitve misijona. Mladina prepeva vso mašo in tudi v celoti pristopi k obhajilni mizi. Prvič je v mestu Ningtu

zadonela večno lepa in po vsem svetu znana "Sveta noč, blažena noč..." V naši melodiji, a z lepim kitajskim besedilom, jo iz vse duše prepevajo vsi. Celo misijonar pozabi za hip, da je pri polnočnici na Kitajskem, ne v kaki slovenski župni cerkvi. Vse se zadovoljno razhaja.

Satan pa škriplje in divja, ker se njegova trdnjava počasi ruši. Zato sklenejo njegovi pristaši konec zgrda, če ne gre zlepa. Misijonarja izvesta zaupno, da pripravlja vodstvo komunističnega uničevanja zanju izgon, za domačine, ki so sodelovali, pa načrtno preganjanje.

Dober mesec kasneje je izgon izrečen. Ko stopata misijonarja ločeno zastražena po cesti in blagoslavljata svoje ovčice, se ob hišah križa nov Kristusov rod. Avto je kar obkrožen od neustrašene katoliške mladine in poganskih prijateljev misijona. Matere prinašajo darove in se poslavljaajo s solzami v očeh. Še vesoljna odveza, za katero prosijo, ker ne morejo več k spovedi. Sredi glasnih klicev "Pišite! Vrnite se kmalu!..." odbrzi avtobus. Rdeči policijski šef pa se trudi ustvariti med ljudstvom videz, da misijonarja od-

SVETA NOČ v kitajščini

Jezu šin jing, čang-zeng Be-ling,
ping-ngnan dzvaj, ma-tsau lui
tung-šin-mu čau-bai jü Šo-se kvi-ti
mu-tong lai hven-jün čí tien-šin čang-ko
tien-čü šiu jung fu jü tien šang
liang-šin šiang tai ping jü di.

Tong fang čü zing, čí-miau kvang-ming
san vang šin, da-huang zing
kan kvai čí lo-do čau zing öl su šing,
čing-du ven šin jin go Be-ling nien čvin
šin-ča men šü go čien Jezu
fu di bai šin jing čau li.

hajata prostovoljno, "ker je vendar vse lepše doma, kakor na Kitajskem"...

1951 - 1952.- Božični prazniki napolnjujejo številne duše z upanjem na boljše čase. Opuščen misijon s cerkvico vred služi drugim namenom. Osamljenost cele krščanske črede je nedopovedljiva, nevarnosti za njigovo vero so velikanske in pritiskajo na uboge sirote z vso silo.

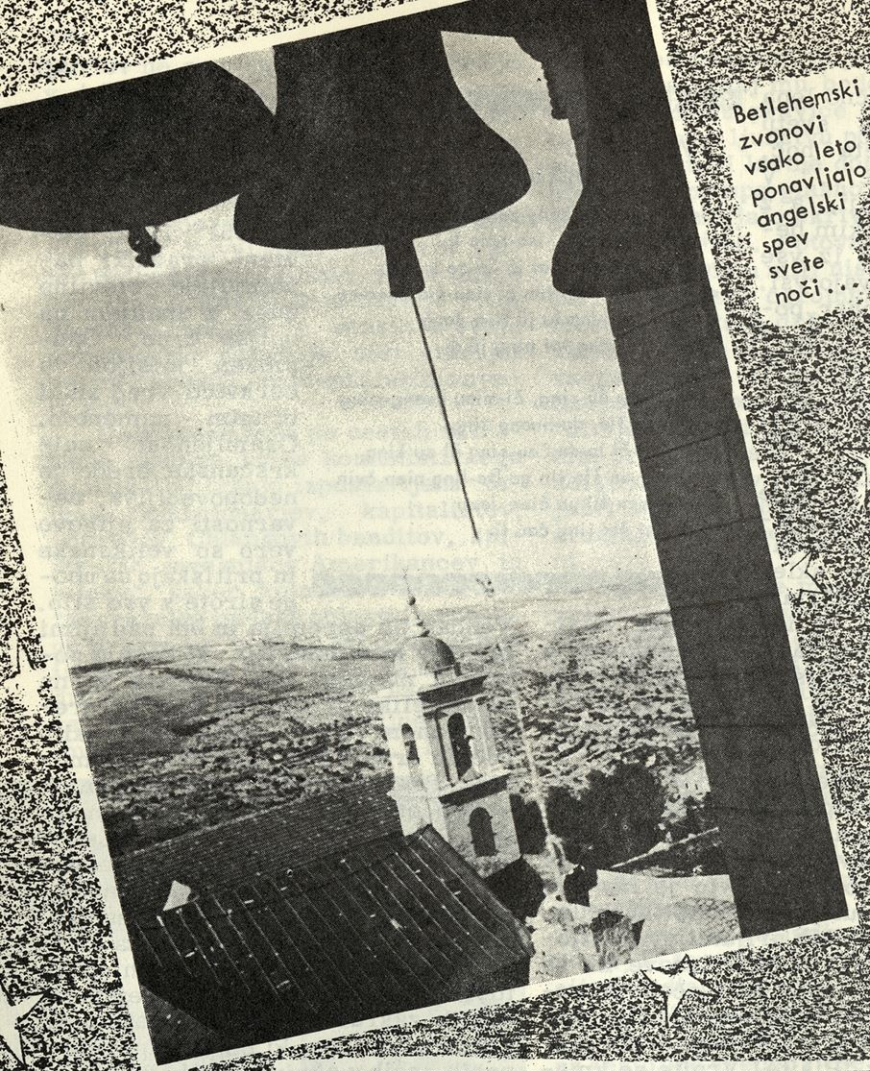
Vendar jih spremlja in bdi nad njimi molitev misijonarjev, ki čakajo povratka mednje. Vsa Kitajska je ena sama velika in strašna ječa, po preizkušenem vzoru Rusije in ostalih rdečih držav, tudi naše drage domovine. Iznje pa slišimo krik zatiranih božjih otrok, ki prosijo naših molitev. Pozivajo nas, naj varujemo svobodo še prostih dežel pred nevarnostjo brezbožnega komunizma; naj cenimo svojo vero kot največji zaklad. Rotijo nas, naj pripravimo za sveti božični večer Jezusu v svojih dušah tople jaslice z vrednim prejemom svetih zakramentov. Zavedajmo se vrednosti sreče, ki bo prekipevala v naših srcih v skrivnostni božični noči 1952., ko bo zopet prišel božji Odrešenik med tako preizkušano in trpeče človeštvo.

MESEČNI MISIJONSKI NAMEN

Za katoliški vpliv Aziji in Afriki

Betlehemski
zvonovi
vsako leto
ponavljajo
angelski
spev
svete
noči...

Kip Deta Jezusa na kr...

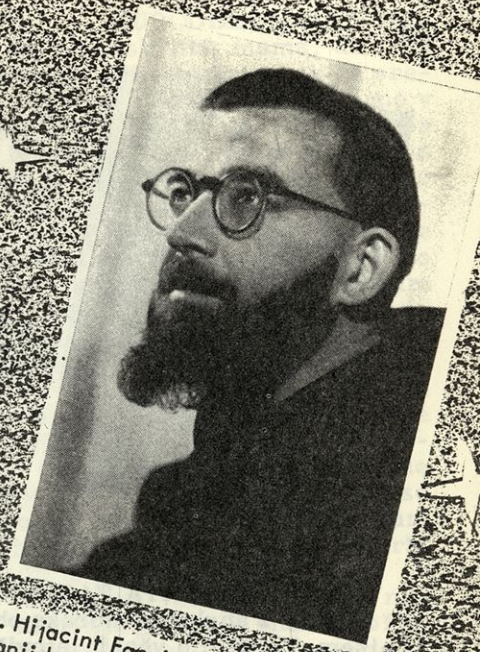
Jeruzalen
škof p. A
nese vsaki
na kraj r

"Šla sta v Judejo,
Davidovo mesto, ki
se imenuje Betle-
hem..."

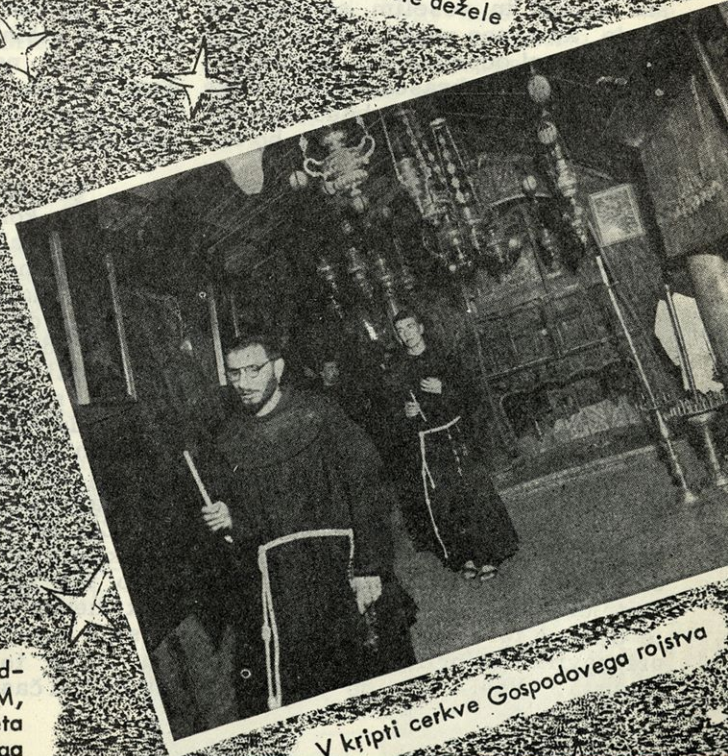
Kip Dita Jezusa na kraju Gospodovega rojstva

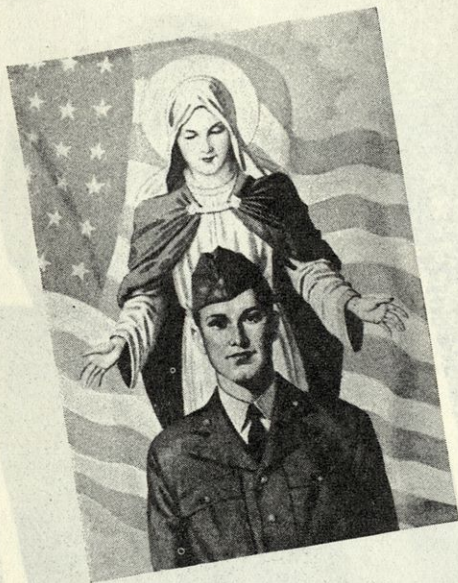
P. Hijacint Faccio OFM
sedanji kustos Svete dežele

Jeruzalemski patriarh, nad-
škof p. Albert Gori OFM,
nese vsako leto kip Deteta
na kraj rojstva Gospodovega

V kripti cerkve Gospodovega rojstva

VITEZ NAŠE

Leo E.
Lovasik
* 1921.
† 1943.

LJUBE GOSPE

Prevedel
p. Odilo
O.F.M.

PAPIRNATA ZASTAVICA

Mama, z angleške morske obale ti pišem. Tu je bilo včasih letovišče. Slišim, kako pluskajo in šume morskimi valovi in veselim se večerne zarje, ko sonce pošilja svoje zadnje žarke skozi odprtino mojega šotorja. Kakoslikovt in krasen zahod - slika miru in veselja, ki jo bodo občudovali v vsem deželah sveta, ko bo nesrečna vojna končana!

Semkaj smo bili poslani pred nekaj dnevi na strelne vaje. Življenje je viharno, toda polno raznolikosti. Določen sem bil za vodnika naše čete. To pomeni več odgovornosti. Sem pa ponosen na čast, ki me je doletela.

Ravnokar sem se malo ohladil. Skočil sem pod mrzlo prho, ki jo imamo na prostem blizu naših šotorov. Kako te osveži! Potem sem vzel ogledalo, ga obesil na drog in napolnil svojo čelado z vodo, da bi se obril. Ko sem odprl škatljo s svojim brivskim priborom, sem našel v njej malo papirnato zastavo, pritrjeno na droben les. Ta zastava je bila na torti, ki si mi jo, mama, pripravila od priliki šestdnevnega dopusta. Vzel sem jo s seboj za

spomin. Kadar koli odprem svojo brivsko torbico, me zastavica nujno spomni lepih trenutkov, ki sem jih preživel z vami pred odhodom čez morje. Ali ni čudno, da take malenkosti, same na sebi tako brezpomembne, postanejo ljube in dragocene? Tudi take male stvari ohranjajo vojaku moralo in pogum na dostojni višini.

Naj te ne skrbi zame, mama! Sem na varnem. Bog naj vas vse čuva in ohranja! (Anglija, dne 23. julija 1943.)

VSE ZA BOGA IN DOMOVINO

Mati, končno je naša pošta spet v redu. Vsak dan dobivam več pisem. Večina prinaša novo upanje in pogum v mojo dušo. Vedno bolj sem odločen, da storim kar največ za Boga in domovino, posebno še v tej strahoviti vojni. Kot razberem iz pisem, se ljudje zanimajo zame in me podpirajo s svojim navduševanjem in svojimi molitvami. Pri tem skoraj ne morem izraziti svojega priznanja in hvaležnosti.

Zdi se mi, da tukaj dnevi beže bliskoviteljše, kakor so doma. Ne zato, ker sem tu bolj zaposlen, ampak menda zato, ker vsak dan prinese s seboj novo sveže upanje miru. Prav to nam pomaga krajšati utrudljivi čas vojne.

Vsak sončni vzhod in vsak njegov zahod nas pripelje bliže slavnemu dnevu, ki me bo - kakor vedno molim - vrnil dragemu domu. Naj naše molitve nagnejo Boga, da bi nam podelil to dobroto in nam tako skazal svoje usmiljenje! (Anglija, 4. avgusta 1943.)

AMERIŠKI NAČIN ŽIVLJENJA

Tu nimamo vojaške organizacije, kot smo jo imeli v Združenih državah. Pač pa imamo ameriški Rdeči križ z njegovimi klubi in restavracijami. V teh prostorih se počutimo kakor doma - to je edini prostor v tej deželi, kjer spoznamo in vemo, da smo še Amerikanci. Edino zastopstvo organizacije U.S.O. je vrsta taboriščnih predstav. Te so res prvovrstne. Amerikanci se ne moremo privaditi angleškimi dovtipom, dasi zaslužijo naše priznanje. Zato so filmi vsi ameriški, izdelani pred nekaj leti in uvoženi iz USA. Večina predstav je zelo posrečenih, četudi niso najnovejše. Le dajte nam ameriški način življenja! Mislim, da za Amerikance ni najtežja stvar gledati razvaline; najhujše je pogrešanje toliko iskrenih in veselih stvari, ki smo jih morali zapustiti doma in jih tako silno ljubimo.

V ranem jutru ne pozabi me,
ko pred oltar hitiš,
zvečer me tudi spomni se,
ko rok sklenjenih klečiš!

Našel sem tudi tale verz, ki ga je pisala mati svojemu sinu:

Prav dobro vem, moj sin-vojak,
da Bog nad tabo bdi
in vsaki dan, trenutek vsak,
ljubezen božja te drži!...

Vsaka misel na Tebe, mama, se konča z molitvijo zate in vse domače. Oj, hišica očetova, Bog živi te! Jezus in Marija Vam bodita vsem naklonjena zdaj in v večnosti! (Anglija, 13. avgusta 1943.)

ČUDODELNA SVETINJA

Saj si že slišala, mama, da vsak vojak nosi pri sebi kak znak za srečo, posebno takrat, ko se dvigne v zrak. Tudi jaz imam tak znak, pa ne le za okrasek. To je čudodelna svetinja Brezmadežne, ki mi jo je poslala sestra E. Svetinica je vdelana v malo knjižico in poleg nje je kratka molitev, ki prosi za Marijino varstvo in za neustrašenost. Nosim jo s seboj na vseh svojih poletih. Svetinica je krasna, pozlačena.

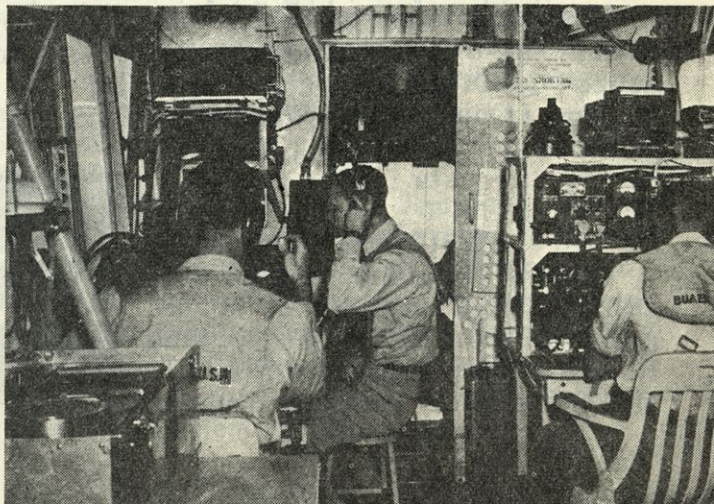
Vidiš mama, tu je vzrok, zakaj sem bil tako neizrečeno vesel, ko si mi sporočila, da boš pričela zame devetdnevnic v čast čudodelni svetinji. Prosim pa te, naj te nikaner ne mučijo preveč skrbi zame. Imam se dobro in sem srečen ter skušam storiti vse najboljše. Namesto skrbi prosim le še več molitve!

Veličasten vtis je napravila name današnja jutranja služba božja. Ogromna dvorana, polna samih vojakov - tudi polkovniki, stotniki in poročniki so bili med nami. Vse moštvo je klečalo in molilo. Moje molitve k nebeški Gospe na njen veliki praznik so vklepale vse domače in zlasti tebe, mama. (Anglija dne 15. avgusta 1943.)

GOSPOD, DAJ MI POGUMA!

Včeraj je naša edinica priredila posebne vaje z letali: letali smo le

Radiotehnik v bombniku ima odgovorno službo

MESEČNI NAMEN MOLITVE

Pomoč izgnancem in beguncem

petdeset čevljev nad našimi poslopji. Učili smo se bombardirati od blizu. Takele vaje so prav vznemirljive. Letamo z letali B-24, ki so bili že vsi razbiti in so doživeli že veliko bitk. Vsako letalo je imelo na nosu naslikanih po 20, 25 in celo 30 bomb - znaki, koliko bojnih poletov so že naredili. Kljukasti križi pa so naznanjali, koliko sovražnih letal je jekleni ptič že izstrelil. Seveda so bile luknje in poškodbe, ki so jih na naših letalih povzročili izstrelki, že zadelane in prebarvane. Tem letalom posvečamo posebno pozornost in spoštovanje, mnogo več kot pa novim "Liberatorjem". Najbrže ste brali o rekordnem poletu B-24, ki je napravil nad romunskimi oljnimi polji 2400 milj brez pristanka.

Vsakokrat, ko gledam Liberatorja v poletu, mu zakličem:

Jekleni ptič, ki gor in dol

hitiš po nebu, nosiš bol!

Posadka, srečno! Bog s teboj!

Naj čuva On te, spev je moj!

Kar rad bi bil že v boju. Moj prst hrepeni, da bi pritisnil sprožilec, prerešetal zlobo vojne in jo spremenil v kadilo miru. Gospod, vsak dan mi daj več poguma, dokler ne dosežem tega, za kar se borim! Rotim Te, o Bog: Miru nam pošlji z nebes! Marija, Kraljica neba, ozri se name! Ona naj tudi Vam vsem doma stoji ob strani! (Anglija dne 16. avgusta 1943.)

IZGUBA PRIJATELJA

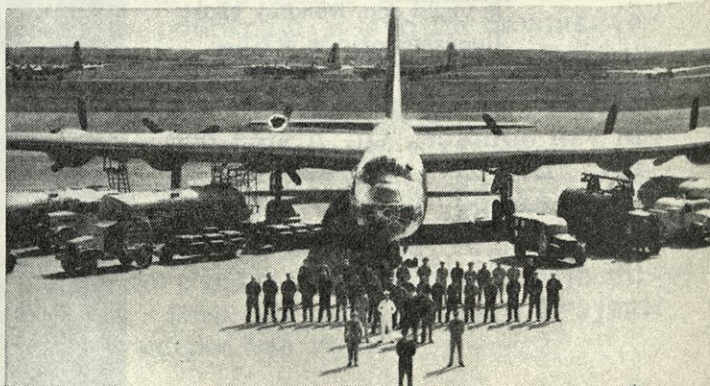
Danes popoldne smo se dvignili z našega letališča na uradni polet do bombniškega oporišča R. A. F. Tam smo ostali približno eno uro ter si ogledali razne

vrste angleških letal. Večina ima za sabo že lepo število sovražnih napadov. Pravkar so se vrnila s poleta. Imeli smo zelo zanimiv pogovor s fanti, ki so se s temi ponosnimi ptiči dvigali nad Nemčijo in zasedenim evropskim ozemljem.

Ko smo se končno vrnili in po večerjali, sem se vlegel na posteljo, da preberem pošto. Bil sem čisto omamljen - kot bi mi ohromeli možgani - in nekak občutek nemoči se me je polastil, ko sem bral o smrti Boba Massarta. Kar nisem mogel verjeti. Saj nisem še nič slišal o njegovi tragediji. Komaj trije tedni so minuli, kar sva govorila prav tu na našem oporišču. Z menoj je bil mesec in pol, skupaj sva hodila v šolo in celo skupaj sedela pri radijskem pouku. Ko sem bil za nekaj tednov poslan na strelski tečaj, sva se razšla.

Bob je zapustil Anglijo, to je gotovo. Prav za prav vem, kam je krenil, a v pismu tega ne smem povedati. Nedvomno ga je v boju doletela častna smrt. Po vsej verjetnosti sklepam, da je padel pri svojem prvem poletu na sovražno ozemlje. Upam, da bomo kmalu dobili sporočilo o vsej stvari in potem Vam bom poročal. Če bo seveda dovoljeno.

Dalje prihodnjič

Duše pomočnice

Lojze Ambrožič

Bilo je na božično noč. S svojim prijateljem sem stanoval v majhni sobi na Zabjeku. Vsak je imel posteljo na eni strani, sredi je bila miza. Pri Sv. Jakobu sva bila pri polnočnici. Ker je bilo zelo mrzlo, sva jo po cerkveni slovesnosti mahnila k Zalazniku na čaj. Vsak je spil po dva čaja z rumom, nato pa sva se napotila domov spat. Ko sva že ležala, je moj sostanovalec prižgal cigareto ter ugasnil luč.

Jaz sem bil nekam nemiren. Morda mi je razburil živce močni rumov čaj, da nisem mogel takoj zaspati. Vzel sem v roke molek ter začel moliti. Rožni venec sem daroval vernim dušam v vicah in v čast novorojenemu Detetu. Pozneje sem se spominjal, da sem zmolil pri popolni zavesti nekako polovico rožnega venca, nato sem se izgubil.

Moj prijatelj pa je moral takoj zaspati in goreča cigareta mu je padla na blazino da je začela tleti. Skozi blazino in žimnico se je naredila luknja približne širine kurjega jajca. Nato je tlelo dalje proti sredini žimnice, tam pa ravno pod prijateljevim hrbtom – pritlelo zopet navzgor. Tik pod hrbtom se je tleči krog razširil do velikosti krožnika, kar je bilo za naju rešitev. Ko sta namreč začeli tleti rjuha in srajca, je sostanovalec speklo in se je prebudil iz omame. Dima je bila že polna soba in dobro se spominjam, da sem videl, kako je prijatelj vstal in začel tavati po sobi kot pijan. Gledal sem ga, kako je iskal vrata in videl tudi žareči krog na njegovem hrbtu. A za vse se nisem nič menil, kakor bi bil mrtev. Bilo pa mi je tako prijetno, da

ne morem povedati. Ne preje ne pozneje nisem doživel kaj takega ...

Ko je prijatelj pritipal do vrat in jih odprl, me je takoj objel sveži zrak. V trenutku sem bil pri polni zavesti. Le nekajkrat sem zadihal in omotica je izginila. Isti trenutek pa je prijatelju prav zagorela srajca na hrbtu in vžgal se je tudi postelja. Skočil je skozi vežo na prosto in se pognal s hrbtom v sneg, jaz pa sem z odejami zadušil ogenj v sobi. Bila sva rešena. Opeklino na hrbtu sem mu obložil in zavezal, pa sva zopet legla k počitku ...

Dopoldne sva se odpravila k maši. Takoj po končanem opravilu sva zvedela, da so ravnokar dobili v Rožni ulici na stanovanju dve mrtvi dekleti. Ugotovili so, da je padla žerjavica iz železne pečice na lese-sena tla. Pod je začel tleti in obe sta se zadušili.

Zdaj sem se šele prav zavedel, v kaki navarnosti sem bil. Oblila me je groza. Saj ni dosti majkalo, pa bi tudi naju s prijateljem doletela ista usoda.

Začel sem premišljevat. Zakaj sinoči tisti nemir v meni? Zakaj sem takoj začel moliti za duše v vicah? Kako to, da je pritlelo prijatelju ravno pod hrbet, da se je prebudil in naju rešil? Ali ni bilo vse to delo vernih duš, h katerim se tolikokrat zatekam in so nama izprosile pri Bogu to milost? Da, prav gotovo! Še danes sem prepričan, da je bilo tako.

+ + +

V letih diktature v Jugoslaviji ni bilo za odločne katoliške može prav nič prijetno. Kdor ni hotel obračati plašča po vetru, je bil v vedni nevarnosti, da bodo lepega dne potrkali orožniki na vrata in ga odvedli v zapor. Vsakdo se je lahko svojega neprijatelja vsaj začasno znebil skako resnično ali namišljeno ovadbo.

Ker sem bil takrat prvi občinski svetovalec in šolski blagajnik, sem vse to še bolj občutil. Imel sem mnogo opravka z županom in šolskim upraviteljem, ki sta bila prej somišljenika Ljudske stranke, v diktaturi pa sta se močno obrnila. Večkrat sem jima to očital in pobijal njuno vetrnjaštvo. Vedno sem zagovarjal koristi ljudstva brez ozira na levo in desno in pri tem sem prišel z obema do ostrih sporov in vročih debat.

Nekajkrat je mi je šolski upravitelj zabrusil, da ima zame "dobro zdravilo". Vendar nisem na to polagal velike važnosti. Upal sem, da ni hudoben. A sem se varal.

Kmalu mi je prijatelj zaupno povedal, da me namerava upravitelj ovaditi, češ da sem nekoč dejal pred sliko kralja Aleksandra: "Tega cigana pa doli vrzite, če ne ga bom jaz!"

Lahko si mislite, da me je zaskrbelo. Ker sva bila z upraviteljem prejšnje čase dobra prijatelja, sem vendarle mislil, da ne bo storil kaj takega. A storil je. Čez dva dni sta se na domu že oglasila dva orožnika z ukazom, da me takoj aretirata. Vedel sem, da ne bom kmalu doma, saj mi je grozila celo beograjska ječa Glavnjača. Ker sem imel urediti še nekaj zadev, sem ju prosil, naj me tisti dan pustita, da najnujnejše uredim. Obljubil sem jima, da se bom drugi dan sam javil na orožniški postaji. Pa nobena prošnja ni nič zalegla. Bila sta surovo uradna. Zahtevala sta, naj se takoj odpravim z njima in me hotela celo ukleniti. Dejala sta, da bosta ob službo, če aretacijskega povelja ne izvršita.

V tistem trenutku pa sem se spomnil duš v vicah. Hitro sem jim obljubil dvajset svetih maš, če mi izprosijo pri Vsemogočnem, da le ostanem doma.

Bilo je kar čudno: takoj po moji obljubi vernim dušam sta se orožnika s pogledom sporazumela, se oddaljila za kakih pet korakov, me po vojaško pozdravila in dejala, da prideta drugič. Odšla sta in ni ju bilo več.

Pač pa sem bil deveti dan po tem dogodku klican na sodišče. Dobil sem poziv, naj se zglasim v sobi številka 96 pred preiskovalnega sodnika.

Sodnik je bil strašno hud. Robantil je

in se čudil, zakaj se aretacijsko povelje ni izvršilo in tako dalje. Končno mi je stavil nekaj vprašanj in me odpustil. Jaz pa sem bil tako v strahu, da me bo dal zapreti...

Čez deset dni sem bil zopet klican na sodišče. Tedaj sta nastopila kot pričič župan in šolski upravitelj. Kako sem se priporočal vernim dušam, naj mi vendar pomagajo, da se bo vse dobro izteklo! In se je.

Najprej je sodnik okrtal župana, zakaj zadeve ni takoj prijavil, saj je kot državni uradnik dolžan vsak težji prestopek javiti v 48 urah. S tem si je sam zaslužil kazen in odpust iz službe. Župan je bil ves rdeč. Izgovarjal se je, da se moj prestopek ni zgodil v občinski pisarni, ampak v šolski. S tem je pritegnil v besedni ogenj šolskega upravitelja, ki je trdil, da je bilo v občinski pisarni. Župan pa zopet nasprotno, be-

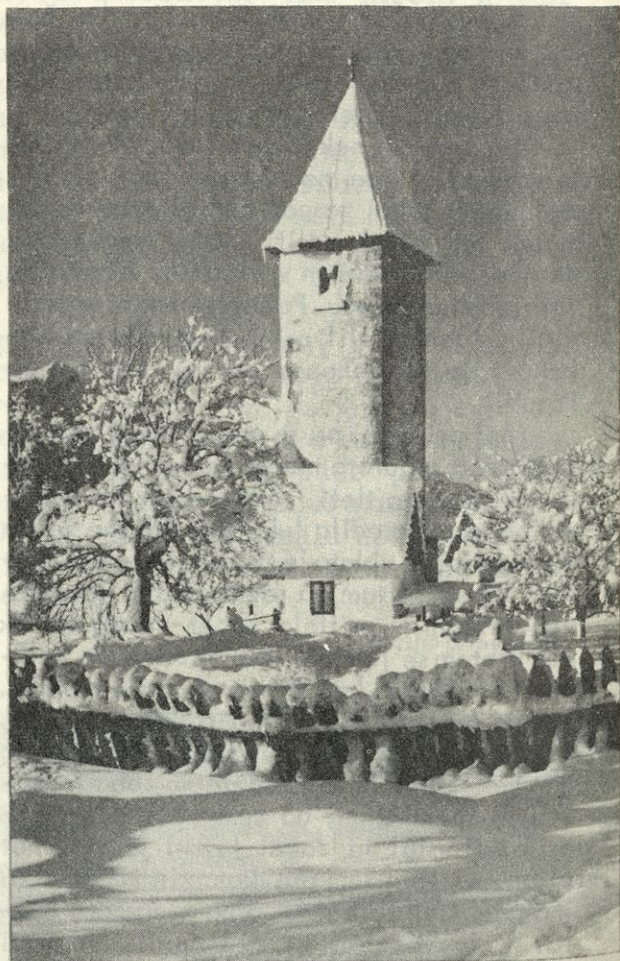

Foto R. Rine

Motiv v Ratočah

seda je dala besedo, drug drugemu sta očitala laž in se pred sodnikom hudo sprla. Sodnik je vzel vse na zapisnik. Grozil je, da bo dal zapreti vse tri skupaj in se bomo imeli v ječi čas sporazumeti, kje so bile izgovorjene moje kaznive besede. Končno pa nas je odpustil.

Takrat župan in upravitelj nista odšla skupaj domov, pred menoj pa sta oba kar

bežala, tako ju je bilo sram. Jaz pa sem se jima smejal v brk. V srcu sem bil hvaležen, da morejo verne duše pred Vsemogočnim izprositi naravnost čudeže. Kajti odpadla je tudi glavna razprava na sodišču zaradi moje zadeve: nastopila je namreč dr. Koroščeva vlada in tožba proti meni je bila ukinjena.

Kaj niso duše dobre pomočnice?

Stara slovenska navada je, da vsaka krščanska družina postavi za božič v svojem stanovanju jaslice. To delo postavljanja jaslic prepuste mladini. Lepo je in prav, da se navaja mladino, naj se za božične praznike ogreva in navdušuje zanje. Vendar vam hočem zdajle povedati, da se more božični večer ob jaslicah še vse lepše doživeti. Sam sem v svoji družini okusil, koliko veselja si lahko pripravite.

Takole sem doživljal svete večere. Že popoldne pred večerom naših božičnih sanj sem postavil za otroci betlehemske poljane, v ozadju mesto Betlehem, na poljani pa seveda hlevček, kamor naj bi prišla sveta Družina. Ko smo to delo končali, je poljana prazna čakala Zveličarjevega prihoda, kipov Marije in Jožefa, pastirčkov in ovčic.

V napetem pričakovanju smo v mraku vsi obkrožali prazne jaslice. Ko pa je po cerkvah začelo zvoniti, se je začel tudi naš božični večer. Vsak otrok je že prej izbral po enega pastirčka in nekaj ovac. Zdaj jih je nestrpno držal v rokah. Kot družinski oče sem imel sv. Jožefa in kipca obeh hlevskih živinčet, oslička in volička. Ob jaslicah smo skupno zmolili očenaš v

Postavimo jaslice!

čas Kristusovemu rojstvu. Nato je najmlajši otrok postavil svojega pastirčka z ovčicami pred štalico. Za njim je prišel na vrsto drugi najmlajši in tako dalje do najstarejšega. Ko so bile betlehemske poljane polne pastirjev in ovac, sem še sam postavil v hlevček sv. Jožefa, voliča in oslička.

Zatem smo prižgali vse lučke, kar smo jih imeli pripravljenih ob jaslicah.

Jezušček na slamici
pri nebeški Mami
v jaslicah leži...

S tem je bil prvi del naše družinske božične pobožnosti končan. Sledil mu je obhod po hiši in okrog nje. Kajenje in kropljenje je stara in lepa slovenska navada. Ko smo to opravili, pa smo se zopet vrnili pred jaslice.

Šele tedaj je moja žena in mati naše družine vzela v roke kipec Matere božje in malega Jezuščka in ju postavila v hlevček. Višek večera je bil dosežen. Novorojeno Dete z Marijo je prišlo v našo družino. Njemu na čast smo zapeli nekaj lepih slovenskih božičnih pesmi. Nato smo pokleknili in odmolili vse tri dele rožnega venca.

To doživetje svetega večera je bilo tako blaženo in ganljivo, da me je žena sleherno leto s solzami v očeh vprašala: "Koliko let bova še imela drobiž pri sebi, da nam bo takole postavljaj jaslice? ..." In vem, da nihče izmed otrok vse svoje življenje ne bo pozabil, kako je izgledal njegov pastirček in koliko ovčic je štela njegova čreda...

Krščanska mati, ali hočeš tudi ti doživeti tako lep sveti večer? Potem stori tako, kakor sem pravkar opisal. Kupi za vsakega v družini pastirčka in nekaj ovčic, da jih bo otrok sam postavil na poljane. Poglej, morda imaš sina, ki se danes bije na Koreji, za sveti večer pa se

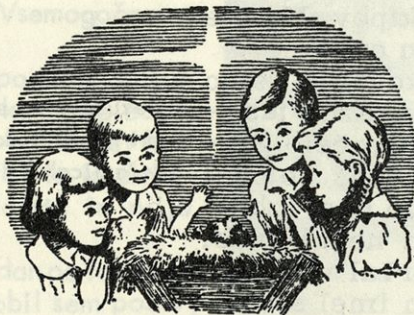
bo vrnil in bo pred teboj postavil svojo čredo k jaslicam. Kaj ne bo v njem zaživela mladost, ko je bil še fantiček doma in si mu toplo pripovedovala betlehemsko zgodbo? In tvoja hči. Bog vedi v kateri oddaljeni državi služi kruh. Na sveti večer se bo vrnila pod rodni krov in postavila svojega pastirja in ovce. Kaj bosta drugo leto še pri tebi? Se bo sin zdrav vrnil? Ne bo hčerka mogoče poročena in bo postavljala svoje jaslice?

In ti oče, koliko let boš še postavljaj v hlevček Jožefa in živali? Glej, mene je usoda iztrgala iz družine in že osem let ne morem postaviti tega v krogu svojih dragih. Leto za letom pa najmlajši sprašuje mamo: "Mama, ali bo drugo leto že očka postavil Jožefa in živinico?" Žena ga posluša s solzami v očeh in mu ne ve odgovora...

Hočete svetemu večeru dati več božičnega duha? Potem postavite jaslice, kakor sem vam opisal! Doživeli boste, kar se z besedo povedati ne da. Če imate odrasle otroke, bo v številu pastirčkov vsako leto kaj spremembe. Če pa je ne bo, boste lahko še z bolj veselim srcem sleherno leto zapeli:

"Slava Bogu na višavah in na zemlji mir ljudem, ki so Bogu po volji!"

Franjo Mihelič

Spavaj, Detel! V jaslicah se odpočij,
Spavaj, Detel! Božji mir nam v srca vlij!

PO KRALJESTVU KRIŽA

Oče naše dežele, George Washington, je imel nad svojo posteljo obešeno veliko sliko Brezmadežne. Nekoč ga je obiskal znanec, katoliški profesor. Predsednik ga je povabil v svojo knjižnico, ki je bila poleg spalnice, in profesor je opazil prekrasno Marijino sliko ter začudeno vprašal: "Kako to? Kaj niste vi protestant?" In George mu je odgovoril: "Res, protestant sem. Toda kako bi mogel častiti Sina, ako bi ne ljubil Njegove Matere?"

V zadnjem letu beleži Koreja 7292 krstov odraslih, poleg teh pa še 4710 krstov umirajočih. Število je še enkrat večje kot je bilo druga leta. Številka je še bolj razveseljiva, če pomislimo, da divja na Koreji že dve leti in pol vojna, od bojne črte oddaljeni kraji pa so precej ogroženi od gverile.

Na Koreji še vedno deluje okrog 41 tujih in 150 domačih duhovnikov.

Prvič v zgodovini se je zgodilo, da sta bili dve slepi rodni sestri sprejeti v samostan. Sadie Atanasio se je v svetu preživljala z ročnimi deli, Jožefina pa je bila zaposlena v nekem uradu.

V zadnjih treh letih je prispelo v USA 543 begunskih duhovnikov. Nastanjeni so v 75 različnih škofijah. Duhovniki so vzhodnega in zahodnega obreda, redovniki med njimi pripadajo osemnajstim redovom. Večina je zaposlena na farah svoje narodnosti.

S tem številom duhovnikov pa seveda problem še ni rešen. Še 517 begunskih duhovnikov čaka v Evropi na emigracijov prekomorske dežele.

Ameriški časopis "Chicago Daily Tribune" je prinesel 8. novembra poročilo, ki je prišlo prejšnji dan iz Zagreba po agenciji Reuter. Glasi se, da je jugoslovanska Komunistična partija spreme-

nila naslov v "Jugoslovansko komunistično ligo". Isti dan je partija sklenila, "da bo odslej gospodarila nad narodnim socialnim in političnim življenjem zlepa in nič več s silo."

Sprememba imena ne preseneča nikogar, saj vsakdo ve, da bo ostalo pri starem. Volk ostane volk, pa četudi se obleče v ovčji kožuh. Tudi komunizem je komunizem, naj že nosi naslov Partije ali Lige. Bolj zanimiva je izjava, da odslej ne bodo več uporabljali sile pri vpeljavanju novega reda. Kaj ni v teh besedah skrito priznanje zločinov nad ljudsko svobodo? Pa so doslej vsa leta vpili, da nikomur ne delajo sile in sme vsakdo svobodno živeti ter svobodno izražati svoje versko prepričanje. Čudno, kaj?

Nedavno je umrla žena znanega katoliškega igralca Binga Crosbyja, ki jo je filmski svet poznal pod imenom Dixie Lee. Svojo kariero kot zvezdnica je začela v Chicagu in nadaljevala v Hollywoodu, z vstopom v zakon pa je pustila filmsko življenje in se popolnoma posvetila vzgoji otrok. Vsa leta sta živela z možem v lepem soglasju, kar se med igralci ne dogaja ravno pogosto. Nič čudnega, da so njun zakon razglasili kot "najpopolnejši v Hollywoodu".

Tudi med zvezdami so lepi zgledi in zaradi redkosti tem bolj pomembni.

Dixie Lee ni bila katoličanka. Sprejela je sveti krst na smrtni postelji.

Kölnski nadškof, kardinal Frings, je v svojem zadnjem pastirskem pismu ostro obsodil nemoralno in protiversko literaturo, ki v Zahodni Nemčiji kroži brez ovir med ljudstvom in zastruplja tisoče, posebno mladino. - Tudi Ameriko kar preplavljajo brošure in razne ilustracije, ki morajo dostojnemu človeku oblitati obraz z rdečico in ga napolniti z gnusom. Ne dajmo niti centa za revije dvomljive vrednosti, pač pa podprimo dobre časopise in poštene revije! Starši pa naj bi polagali več pažnje na to, kaj njihovi otroci bero!

Člani kluba "Juniper Serra" v New Orleansu so nedavno ustanovili poseben odbor, ki si je nadel tole nalogo: propagirati hoče pri založbah, trgovcih in oglaševalcih božičnih in novoletnih kart, naj poudarjajo pri tem verski pomen božiča. Doseči hočejo, da bi novorojeni Zveličar zopet zavzel v božičnem praznovanju ono mesto, ki mu gre. Tudi protestantje se z njimi trudijo za isto i-

dejo. Ne smemo zaostajati za njimi. Praznujmo božič v pravem katoliškem duhu, ob jaslicah in lepem domačem razpoloženju. Kupujmo in pošiljajmo domačim in prijateljem le verske božične karte!

Tudi v Milwaukeeju so ustanovili posebno organizacijo, katere visoki cilj je božič vrniti Kristusu. Žele dobiti čim več ljudi, ki bi delali v tem smislu, in se vsak lahko prijavi na: The Christmas Committee, 2579 No. 35. St. Milwaukee 10, Wis.

Dne 29. novembra so nam radijske novice prinesle vest, da je med 24 novimi kardinali tudi ime jugoslovanskega nadškofa Stepinca. V naslednjih dneh so vsi ameriški časopisi, ne le katoliški, prinesli članke o novem kardinalu, ki je kot Titov ujetnik še vedno interniran v svojem rojstnem kraju.

Kakor poroča "Chicago Daily Tribune" dne 1. decembra, je Stepinac odgovoril vprašanju novinarja, da niti za sprejem kardinalskega kluba ne bo odšel iz domovine. "Če odidem, verjetno ne bom dobil več dovoljenja za povratek. Ostati hočem s svojim ljudstvom - v življenju in smrti," je dejal. Neustrašeno je poudaril, da je verska svoboda v Jugoslaviji enaka ničli. "Cerkev je

pri nas v enakem položaju, kakor v Rusiji. Ni velike razlike... Toda če se bo spor nadaljeval, bo Cerkev končno zmagala. Materializem še nikoli ni premagal duha, duh bo vedno premagal materializem. Država, ki materializem sprejme, bo vedno porazila sama sebe..."

Naj bi se te Stepinčeve besede skoraj uresničile! Molimo za našega kardinala, da bi ga čuval Bog in bi njegov križ nikdar ne bil pretežak!

Kardinal
Stepinac

Romajmo v Betlehem s srcecem vnetim in pridružimo se angelčkom svetim. Tam poklonimo se Jezuščku vsi, da blagoslov nam svoj podeli.

Kako hitro nas je obiskal božič. Saj se zdi vsakemu, da so komaj minili romarski dnevi. A zdaj naš hrib počiva. Tisoče obiskovalcev in romarjev ga je letos obiskalo in vem, da je pred odhodom vsakdo dejal: Še pridem!

+ + +

P. gvardijan Alojzij je imel od 10. do 16. novembra slovenski in angleški misijon pri Sveti Družini v Willardu, Wis. Za zadnji dan je prišel pomagat še p. Bazilij, da je imela fara za svojo štiridesetletnico slovensko sveto mašo. Slavje slovenske župnije je bilo prisrčno domače. Saj bi skoraj mislil, da si na kaki dolenski fari.

+ + +

P. Odilo je napisal kar cel članek o bisernem redovnem jubileju našega p. Johna Ferlina, pa ga zaradi pomanjkanja prostora ne moremo priobčiti že zdaj, pred jubilejem. Dne 30. decembra bo namreč poteklo šestdeset let, kar je naš čebelar John naredil neslovesne obljube. Dolgo vrsto let že služi Cerkvi in redu, od teh lepo število tudi ameriškim Brezjam. Naj ga nam Bog še dolgo o-

L e m o n t s k i

hrani pri zdravju! Naročniki, le spomnite se ga v molitvi!

+ + +

Med smo vsem izžrebancem že razposlali. Če bi ga kdo pomotoma ne dobil, naj nam sporoči! Pomota se tako hitro vrine.

+ + +

Dne 25. novembra je bil pri Mariji Pomagaj praznik: klerik fr. Tadej Trpin je napravil slovenske obljube in se z njimi za vse življenje daroval Bogu v redu sv. Frančiška. Slovesno sveto mašo je daroval in sprejel obljube p. Gracijan kot pooblaščenec p. komisarja.

Fr. Tadeju čestitamo in mu želimo srečno pot proti oltarju!

+ + +

Fr. Mark Hochevar je dobil 24. novembra telefonsko sporočilo iz Clevelanda, da mu je

nenadoma umrl oče. Pogreb je bil dne 28. novembra v Bridgeportu, Ohio.

Fr. Marku in vsem ostalim sorodnikom izrekamo globoko sožalje, blagega pokojnika pa priporočamo v molitev.

+ + +

Dne 30. novembra je p. Richard pripeljal v Lemont okrog dvajset deklet fare sv. Štefana. Opravile so duhovno obnovo. Govore je imel p. Alojzij.

+ + +

Kitajski misijonar p. Rudolf Pifko se zdaj iz Avstralije večkrat oglašča. Poslal nam je nekaj strani iz svojega misijonskega dnevnika: spomine na strašne mesece pod komunističnim terorjem. Članek bomo objavili v prvih številkah novega letnika in prepričani smo, da ga bodo naročniki z zani-

O
d
m
e
b

manjem brali.

P. Rudolf kakor tudi pp. Klavdij in Benoželijo vsem bralcem Ave Marije blagoslovljene praznike in novo leto. Priporočajo v molitev svoje delo med izseljenci širne Avstralije.

+ + +

Upravitelju Romarskega doma, p. Piju, je zopet začela nagajati leva roka, ki je izgubila vso svojo moč. Zdravnik mu je zopet svetoval pot na jug, če hoče drugo leto spet delati v Domu. Tik pred snegom je odšel proti Arizoni, kjer je bil že lansko leto večmesečni gost indijanske rezervacije, nastanjen

na Misijonu sv. Ksaverija (Tuscon, Arizona). Dela bo imel tudi tam vedno dovolj, saj med Indijanci manjka duhovnikov, obenem pa si bo ozdravil mrtvo roko.

P. Piju želimo povrnitev zdravja in obilo lepih uric med Indijanci!

+ + +

Iz časopisov vam je znan clevelandski dr. Cherne, ki je začel s pripravo takozvane suhe vroče kopeli in v ta namen oglasuje in prodaja poseben kep z električno pečko - prav praktično iznajdbo za ohranitev našega zdravja. Dr. Cherne je poslal

enkomad svoje priprave tudi nam in sicer brezplačno, za kar se mu lepo zahvaljujemo. Kdor je kopel poskusil, bo vedel, da je odlična in vredna svoje cene.

+ + +

Koledar Ave Marija ste medtem že prejeli. Dobili smo že več pisem bralcev, ki so njegove članke že prebrali in so jim všeč.

Koledarja imamo še nekaj v zalogi, bo pa kmalu pošel, če bodo tako pridno segali po njem. Kdor bi želel kak izvod, da bi z njim razveselil znanca, ki ni naročen na Ave Marijo, naj nam sporoči.

+ + +

Koledar je objavil poročilo o treh letošnjih novomašnikih. Žal je prišla slika Rev. Šuštaršiča prepozno in je nismo mogli več objaviti. Porabili jo bomo ob kakih prilikih v Ave Mariji. Tudi slika novega slovenskega Monsignora Rt. Rev. Johna Schifferrja je dospela dan prepozno in je imel urednik Koledarja žal sestavljene že vse strani. Objavljamo jo v tej številki, saj bi ameriški Slovenci gotovo radi spoznali tudi tega odlikovanega rojaka. Saj nam ne zamerite zamude, kajne, gospod Monsignor?

Po nagajivosti tiskarskega škrata nismo med novomašniki ome-

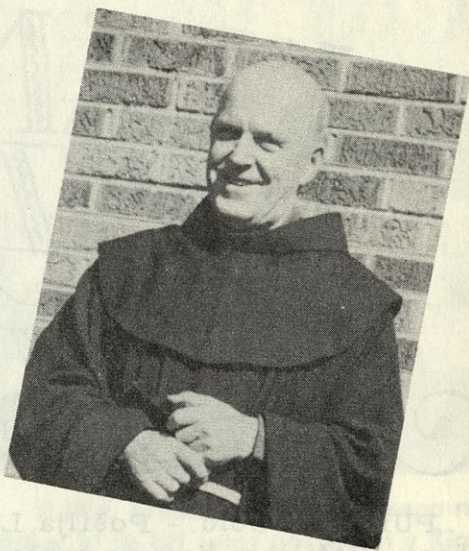

Br. Ksaverij

V nedeljo dne 9. novembra zjutraj je v lemontskem samostanu zapel telefon. Father Jožef na naši fari sv. Jurija v So. Chicagu se je oglasil: "Brat Ksaverij je mrtev. Pred desetimi minutami ga je zadela kap. . ." Saj nismo mogli verjeti. Brat je bil komaj petdeset let star, vedno zdrav in vselej nasmejan, prav zaradi svojega milega in vedrega značaja tudi pri vseh priljubljen. Zlepa ga kaka stvar ni spravila s tira. Raje je zažvižgal ali zapel. Vso letošnjo romarsko sezono je kuhal v Romarskem domu. Kuhinja je bila vse dneve polna smeha in petja. Najraje je imel ono Marijino: "Pozdravljena, Mati dobrega sveta. . ." Letošnji romarji se boste gotovo še spominjali njegovega nasmejanega obraza.

Pokojni br. Ksaverij Paton je bil rojen dne 24. maja 1902. v New Yorku in po starših vzgojen kot protestant. Po poklicu je bil tovorni šofer. Spoznal se je z patri na naši newyorški fari, ki so ga poučili v verskih resnicah. Tu ga je 1935. oblila krstna voda in Mrs. Šuštar mu je bila za botro. Ko je nekaj let pozneje želel opraviti duhovne vaje, ga je p. Pij napotil v Lemont. Tu pa je tako vzljubil Marijin griček in frančiškansko življenje, da je prišel v New York samo še po svoje stvari. Postal je samostanski brat ku-

har, dne 19. avgusta 1946. začel noviciat, napravil neslovesne obljube, dne 21. avgusta 1950. pa se posvetil Bogu slovesno za vse življenje.

Na sestro smrt je bil lepo pripravljen, saj je bil uro pred smrtjo še pri sveti maši in obhajilu. Kako zelo je bil priljubljen med farani, je pokazala maša zadušnica, ko je bila cerkev nabito polna. Nato so truplo prepeljali v Lemont. V sredo 12. nov. je p. komisar opravil slovesno črno mašo, newyorški župnik p. Edvard pa je v lepem govoru orisal Ksaverijevo življenje. Nato smo brata pokopali na našem pokopališču, kjer se je še pred nekaj meseci tako rad sprehajal in molil rožni venec.

Blagi br. Ksaverij, počivaj v miru! Vem, da bo vsak romar drugo leto na tvojem grobu rad zmolil očenaš zate.

nili četrtega, sina slovenskih staršev v Jolietu, Ill. Rev. Richard F. Kostelz je prejel posvečenje na Vnebohod v Jolietu, dne 25. maja pa je v katedrali sv. Rajmunda zapel novo mašo.

+ + +

V molitev priporo-

čam pokojnega Jožefa Pluta, kakor tudi Mr. Sprajcerja, ki sta v Ely, Minn. zapustila solzno dolino. Pri Plutovih sem bil večkrat gost in so me vselej z veseljem sprejeli. Moje sožalje Mrs. Plut in vsej družini, kakor tudi družini

Sprajcer! - Br. Antonin

+ + +

Dne 8. decembra bo med nami prevz. škof ljubljanski, dr. Gregorij Rožman. Našim trem subdiakonom bo podelil diakonat. O slovesnosti bomo poročali v prihodnji številki.

KRAMIJANJE NA ZAPEČKU

PUEBLO, Colo. - Pošilja Louise Shray: Pošiljam Vam za sveto mašo in za lučke v čast Mariji Pomagaj. Bila sem bolna in nisem mogla prav nič hoditi. Zatekla sem se k Mariji in zdaj lahko vstanem. To je le Marijino zdravilo.

Marija, obrni se še name in se me usmili!

BRANDON, Man. Canada - Pošilja John Demšar: Kar presenečen sem bil, ko sem prejel prvo številko Vašega lepega mesečnika "Ave Marija". Nisem si vedel razložiti, zlasti ne, ko sem videl na ovitku, da je naročnina plačana za celo leto naprej. Torej mi poklanjate list zastonj za eno leto. Iz srca sem Vam hvaležen in skušal bom ostati tudi prihodnja leta zvesti naročnik. Pa ne samo naročnik, ampak tudi priden čitatelj lepih in podučljivih člankov.

Za Vašo darežljivost še enkrat Bog plačaj. Naj Vas nagradi z obilnim uspehom pri Vašem delu!

EVELETH, Minn. - Piše Helen Repar: Pri nas je za vedno zatisnila oči 69-letna zvesta naročnica Mrs. Katarina Petrovčič, rojena Gostiša. Njen mož Frank je umrl že pred več leti. Doma je bila iz Logatca na Notranjskem. Bila je dobra katoliška žena in skrbna mati, ki je vzgojila devetotrok in vsi so jo spremili na njeni zadnji

poti. - Pokojnica je s takim veseljem prebiralala Ave Marijo. Njeni lepi nauki so ji pomagali v življenju in gotovo tudi ob smrti. Naj počiva v miru!

P. S.: Romarske plošče z litanijami in govori p. Odila so tako prijetne in domače, da se kar v slovenski cerkvi znajdete, ko jih poslušate. Lepšega daru nam ameriške Brezje ne bi mogle dati na naše domove. Metod Menat.

JERUZALEM, Izrael: Pošilja Sr. Maria, klarisa: Častiti oo. frančiškani! Gotovo se boste začudili, ko boste prejeli pismo neznane sestre. Toda dobila sem januarsko in marčevo številko Ave Marije, ki mi ju je poslal o. Ivan Frankovič. S kakšnim veseljem sem po dolgih desetih letih imela v roki slovenske strani in poleg tega še polne lepih slik! Sam Bog mi je poslal dobrega patra. Prosila sem ga, ako bi mogla mesečnik stalno dobivati in ker mi je pisal, naj se le obrnem na Vas, sem se spravila k pisanju.

Sem uboga klarisa, sestra sv. Klare. Po rodu sem Gorenjka, doma iz Sp. Otoka, občina Mošnje, kakih petindvajset minut od Brezij. Dvakrat sem poromala v Jeruzalem na svete kraje. Ostali so mi tako v spominu, da sem končno sklenila oditi v samostan. Ljubi Bog me je uslišal. Našla sem sestre svete Klare in zdaj se nahajam v samostanu prav tu v Jeruzalemu. Sem pa sama Slovenka. Sestre so franco-

December 1952.

ske, arabske in italijanske narodnosti. Mati opatinja je Francozinja in tudi naš občevalni jezik je francoski. Sestre so prav rade poslušale, ko sem jim prevajala novice iz Ave Marije v francoščino.

Kot ubogi klarisi mi je nemogoče plačati naročnino. Bila pa bi zelo hvaležna, če bi se kdo usmilil plačati zame. Dobrotnika bi se spominjala pri vsakdanji sveti maši in obhajilu.

Vsi prisrčno pozdravljeni! Ostani-
mo vedno zvesti Marijini Slovenci!

EUCLID, Ohio - Piše Mary Gombach: Najlepša Vam hvala za poslani krasni Koledar, ki je vreden dosti več kot en tolarček. Lepe in zanimive slike so za nas v tujini neprecenljive vrednosti. Posebno one žalostne slike iz naše stare domovine naj nam bodo žive priče, kakšno svobodo uživa slovensko verno ljudstvo. Ako bi vsaka katoliška družina naročala samo dobro in pošteno čtivo, bi gotovo vedela bolj ceniti našo svobodno novo domovino Ameriko. Zlasti zdaj o božičnem času je naša dolžnost, da molimo za mir božji. Prosimo novorojeno Dete, da bi bilo leto 1953. bolj srečno, mirno in ljubezni polno za vse narode, kakor je bilo preteklo.

SLIKA predstavlja slovenskega novomašnika, ki je bil letos posvečen v Rimu. Rev. Janez Zdešar je prvič pristopil k oltarju v cerkvi Kolegija Germanika, kjer je kot begunski študent bogoslovja našel svoj dom. Foto V. Zaletel.

PICKLE CROW, Ont, Canada - Piše Bernard Komavh: Iskreno se Vam zahvalim za redno pošiljanje lista. Do danes se ni izgubila še nobena številka Ave Marije. Tu ni cerkve in poleg tega sem edini Slovenec. Kadar pride Ave Marija, imam praznik.

Članki so najlepše pridige in vredni več kot vse zlato, ki ga kopljejo v tem rudniku. Najraje pa berem o "našem

NAŠI + POKOJNI + NAROČNIKI

R.
I.
P.
Anton HOČHEVAR, Cleveland, Ohio
Katherine MIHELICH, Butte, Mont.
Mary SHILTZ, Seattle, Washington
Mary JERMAN, Cleveland, Ohio
Agnes KOMLANC, Indianapolis, Ind.
Frances HRIBAR, Richfield Springs, N.Y.
Katherine PETROVICIC, Duluth, Minn.
Jozef NOVAK, Cicero, Ill.
Julia MOHAR, Chinook, Mont.
Anna MAJERLE, Detroit, Mich.
Mary PETCHAUER, Cleveland, Ohio
Theresa HORVAT, Cleveland, Ohio
Louise LOKANC, East Chicago, Ind.
Apolonija MADRIC, No. Chicago, Ill.

Mrs. GRIMSICH, Waukegan, Ill.
John BURGSTALER, Sartel, Minn.
John PIERCE, Euclid, Ohio
Jos. SADAR, Cleveland, Ohio
Karol MEZGAR, Pueblo, Colo.
Antonia SUHADOLNIK, Cleveland, Ohio
Frank RIBARIC, Lorain, Ohio
Louis LESAR, Ely, Minn.
John PELHAN, Houston, Pa.
Frances KASUNIC, Cleveland, Ohio
Anton KREMESEC, Chicago, Ill.
Jos. PLUTH, Ely, Minn.
Anna MIKLAVCIC, Euclid, Ohio
Anna ZAGAR, Kansas City, Kansas

Leonu". Vsi fantje bi si morali vzeti za zgled našega Leona. Ako bomo tako živeli, kakor Lovasikov Leon, potem se nam ni treba bati niti največjega sovražnika. Kadar prebiram njegova prijetno domača pisma, vedno mislim, koliko ubogih fantov umira po bojiščih ali po komunističnih taboriščih... A toliko od njih brez Boga in Marije. In kdo je temu kriv? Prav gotovo starši. Ko bi vsaka mati in vsak oče že v rani mladosti učila svoje otroke živeti lepo krščansko življenje, potem bi se ne izgubilo toliko fantov in deklet. Kdor živi z Bogom in za Boga, je tudi Bog z njim. Zato pa, slovenski starši, vzemite za zgled starše našega Leona, ki so svojega sina tako lepo vzgojili.

Vse bralce prisrčno pozdravljam!

CLEVELAND, Ohio - Pošilja Branko Lukež: Gospod urednik! Hvaležni Vam bomo, če boste v Zapečku objavili tole pismo:

Zdrava korenina - zdravo drevo; zdravo drevo - zdrav sad! Korenina vsega pa je vzgoja! Vso pozornost torej korenini - zdravi katoliški in slovenski vzgoji!

Komunisti s satansko vnemo zastrupljajo svojo mladino doma, a mi katoliški Slovenci v svobodnem svetu še s prstom ne zmignemo za svoje dijaštvo, ki živi v tako nevarnih okoliščinah in letih. Učimo se "otroci svetlobe od otrok teme"! Sovražnik seje ljuško! Mi sejmo pšenico!

No, saj ne zahtevamo čudežev. Saj si bodo dijaki z delom svojih rok nekako zaslužili za šolnino in v skupni kuhinji pripravljeno hrano. Toda rešil nevarne osamljenosti med tujci, združil in poživiljal za vero in narod jih bo edino Katoliški slovenski dijaški dom v Združenih državah. Treba bi bilo kupiti hišo, čeprav revno in staro, kjer bo tak dom. Tam bodo našli varno zatočišče današnji slovenski visokošolci in tam morda nekoč Vaši otroci. Toda za hišo naši dijaki sami ne zmorejo, ko je študij sam tako

zelo drag. Pomagajte jim po svojih močeh, dragi dobrotniki! Koliko slabega boste s tem preprečili in koliko dobrega storili za vero in narod! Antikrist lovi v svoje mreže mladino. Ali bomo stali križem rok?

Vse prispevke za Katoliški dijaški dom v Z. D. hvaležno sprejema: Pripravljalni Odbor za K. S. D. D. 1249 E. 79 St. Cleveland 3, Ohio.

Vi pa, oo. frančiškani, priporočite dijaško akcijo Mariji Pomagaj, Kraljici Slovencev, ki bo, kakor trdno upamo, tudi Zaščitnica Doma!

E. CHICAGO, Ind. - Pošilja Louise Osojnicki: Sporočam Vam, da je dne 20. oktobra umrla naša mama Louise Lokanc in smo jo 24. oktobra pokopali na St. John's Cemetery v Hammond. Doma je bila iz Škodove družine v vasi Sela-Raka pri Krškem. Bolna je bila le nekaj mesecev. A že bolna je želela še enkrat obiskati Lemont in je dne 6. julija ostala ves dan pri Mariji Pomagaj. Ne morem najti besed, dabi povedala, kaj je Ave Marija zanjo pomenila. Zato pa je tudi mogla lepo krščansko vzgojiti številno družino: pet sinov in jaz smo jo spremili do groba. Sinovi z mojim možem so sami nesli krsto, tako draga jim je bila zlata mama.

Naj naša draga pokojna, ki je bila v življenju tako pobožna in dobra do nas, uživa pri Bogu zasluženi mir!

DOBROTNIKOM BOG POVRNI!

ZA SV.MAŠE: Po \$100: A.Trenta; po \$97: Kasonic Fam.; po \$75: M.Pavlesic; po \$45: R.Lokar, M.Pers; po \$35: K.Spreitzer; po \$32: V.Persich; po \$25: S.Hocevar; po \$24: A.Shega; po \$20: A.Skala, J.Mohar, A.Knez, L.Osojniski; po \$19: F.Levstik; po \$15: F.Tomsic, F.Branisel, M.Gornik; po \$14: M.F.Kobal, P.Laurich; po \$13: M.Sterk, M.Koprivec; po \$12: G.Pavlesic, J.Gacnik, F.Slemc, J.Grm; po \$11: M.Krasovec, M.Ergen; po \$10: L.Novak, M.Medved, M.Margon, A.Zorman, A.Hladnik, A.Perko, M.Cernet, F.Velkovar, F.Kovacic, A.Unetich, M.Merkel, M.Ivanetic, M.Gorjanc, H.Balazic, M.Zajc, A.Udovich, I.Rems, M.Gorup, H.Dolinar, M.Kovach, H.Rolich; po \$9: J.Zupin, M.Rakovec, J.Zupic, K.Gersich, H.Laurich, F.Stegar; po \$8: F.Cerar, M.Oblak, A.Hocevar, J.Cimperman, M.Brodnik, M.Gornik, F.Smerke, A.Zokal, E.Svete; po \$7.50: P.Laurich, A.Chunta; po \$7: R.Skufca, M.Krainz, T.Podlipec, S.Ursic, C.Bartol, E.Ule, M.Tursich; po \$6.50: A.Bogolin; po \$6: V.Sustersic, M.Potocnik, J.Gerjol, M.Vinsek, M.Kelhar, F.Starr, S.Mohorko, M.Dreflak, M.Marinich, J.Barborich, A.Zupancic, M.Turk, F.Pezak, J.Atzenbeck, M.Meznarich, I.Gruden, M.Tezak, F.Pustovrh, L.Staric, A.Setnicar; po \$5.50: M.Kastelic, P.Laurich; po \$5: M.Bresar, A.Plese, M.Plese, A.Mazovec, C.Madic, M.Alduk, F.Petric, T.Lovshin, G.Zaman, M.Lapacinski, J.Pajkos, J.Kosmach, A.Klancar, F.Tomsic, J.Sega, R.Sabec, M.Mihelic, K.Subic, A.Stukel, J.Boles, A.Grdanc, F.Jeric, C.Vrbas, F.Mivsek, A.Skrabec, M.Zaletel, G.Zaman, J.Petricinc, A.Tomazin, J.Slana, V.Pavlic, M.Klepec, A.Bartol, J.Zupan, T.Umek, B.Evans, A.Erjavec, T.Zorc, M.Lovshin, F.Turk, F.Marolt, M.Trusnik, J.Petrovic, M.Hribar, C.Kalan, J.Burgstaller, M.Skalar, M.Zugel, T.Kolegar, J.Pike, L.Srebernak, U.Ivnik, L.Jevnikar, A.Offak, S.Seljaj, H.Peternell, S.Nedelko, F.Brezovar, M.Malovrh, M.Jamnik, A.Ancel, J.Likovic, J.Chacata, M.Zickar, J.Kurilich, V.Levvar, I.Pervanje, M.Kalister, J.Weiss, A.Vesel; po \$4.50: C.Filip; po \$4: Mrs.Juns, M.Potocnik, U.Lovko, A.Cucnik, F.Kokelo, F.Premru, M.Klep, M.Lauriski, J.Kervin, J.Lovsin, J.Bradač, L.Raddell, J.Kovac, H.Preotle, A.Nemgar, A.Predan, F.Tomsha, M.Petelin, C.Gradishar, B.Kristampul, M.Hudolin, F.Zorc, F.Drobnic, V.Dragovan, J.Peternel, J.Gorse, L.Jurkovich, M.Govednik, T.Sustersic, F.Kukman, L.Loazar, T.Yuvan, M.Bresar, J.Petrovic, J.Zorko, M.Furaj; po \$3: J.Glivar, J.Kukman, M.Pleshe, M.Vires, M.Luznar, V.Pogacnik, A.Pogacnik, M.Fabian, F.Pustovrh, C.Pristopec, F.Sokach, M.Svigelj, J.Velich, G.Gerzin, T.Kodric, M.Tavcar, T.Cerla, A.Milautz, A.Wolf, M.Volkar, Mrs.Williams, M.Draz, M.Golobic, R.Zotler, P.Cemazar, N.Jerin, M.Kovach, F.Stark, M.Kuncic, J.Verbick, J.Kosnjek, M.Prasnikar, F.Brezovar, M.Rafold, M.Bizjak, A.Rackar Fam., F.Klancar, M.Zaletel, M.Selak, M.Borstnik, U.Lovsin, Mr.Mrs.Malenshek, A.Oven, P.Cemazar, A.Rebol, M.Juratovec, I.Vidmar, M.Kofal, E.Petric, M.Prhne, A.Petric, M.Koncilija; po \$2.50: A.Kobe, L.Loazar, F.Lovsin, G.Urbas, M.Vihelich, C.Pristow, M.Dragoman; po \$2: H.Galicnik, T.Hren, J.Hladish, T.Prost, M.Smole, K.Kucic, M.Kostelc, A.Seliskar, Mrs.Cinco, L.Simcic, J.Boha, R.Govekar, J.Cankar Sr., J.Kerzic, R.Maljovec, Mrs.Slanovich, J.Videtic, F.Mench, Mrs.Planinc, A.Dvorsek, M.Brickner, T.Urbiha, J.Hocevar, A.Pipan, F.Brezovar, F.Bojance, J.Krumberger, K.Mandel, A.Sraj, J.Derchar, A.Peterka, A.Berce, Mrs.Perko, M.Hlabse, M.Prah, F.Kamin, J.Menart, M.Koncilia, M.Perko, N.Peterlin, J.Fraus, N.N.,

M.Roseman, J.Gabrovshik, M.Novak, M.Gorse, A.Boldan, L.Dolar, M.Laukar, F.Oblak, M.Povshe, M.Skubic, M.Struna, M.Knap, A.Rosich, N.Gregoras, D.Hudolin, M.Petric, H.Mozina, J.Tražnik, Kuncic Fam., J.Erjavec, A.Moonich, J.Skorjanec, A.Zajc, M.Jurecic, M.Kofal, M.Perusek, M.Stariha, M.Znidarsic, S.Jerse, J.Bratush, Mrs.Malovasic, K.Toporis, A.Kosem, J.Heraver, J.Cimpric, M.Kucic, M.Kocevar, T.Russ, F.Mavec, L.Fon, M.Karsnik, F.Racher, M.Markovich, J.Mandel, J.Stimec, M.Zagar, J.Sraj, J.Maihin, M.Kosir, M.Zeit, G.Urbas, M.Music, V.Sedmak, A.Hocevar, J.Petrovic, E.Mlakar, J.Nemanich, A.Novak, M.Rems, F.Jalovec, J.Farkas, M.Krainz, J.Polz, M.Kuncic, J.Vidmar, A.Poturka, L.Picman; po \$1.50: M.Zakrajsek, F.Drasler, J.Logar, A.Oratch, B.Sedmak, M.Jugovich, M.Barle, F.Shega, A.Krulc, J.Pucel, T.Grumb, J.Mocivnik, J.Berdik, R.Kaszynski, M.Kozelj; po \$1: A.Krojacic, M.Novak, M.Mernik, Mrs.Simon, F.Setina, S.Koler, M.Taucher, M.Jazbec, K.Krize, F.Hodnik, F.Vidmar, J.Bucar, M.Zore, J.Sustarsich, C.Grmovsek, A.Zupancic, M.Medved, F.Orazem, A.Kramer, M.Mlakar, H.Kremzar, A.Stepanich, M.Hocevar, W.Margon, M.Verdev, J.Korencic, J.Krumberger, M.Perusek, M.Kuhar, M.Zore, M.Jakos, A.Nemgar, J.Patrick, M.Kofal, M.Seitz, M.Tomsich, J.Cankar, J.Kmett, E.Laurich, J.Zupin, Miss Music, A.R.Banich, F.Virant, F.Bittence, M.Hlad, J.Husich, A.Majerle, J.Belaj, A.Glad, R.Kazipiski, M.Skulj, M.Strumbel, M.Prah, A.Plemel, A.Jesenko, M.Erchul, M.Burgstaler, F.Tagel, M.Turk, M.Zore, A.Hite, M.Brodaric, L.Butcher, Kozaglav Fam., L.Voncena, F.Pajk, F.Winkler, M.Zore, M.Govednik, F.Cohil, R.N.A., A.Govednik, F.Govednik, W.Elberts, M.Kolaric, J.Zitnik, M.Bresar, C.Klancar, F.Blatnik, F.Cerar.

ZA SEMENIŠČE IN DRUGO: Po \$25: F.Nose, J.Dobravc; po \$10: F.Jalovec, J.Volaric, M.Burgstaler, F.Levstik, T.Flora, A.Kovacic, L.Scin-kovec; po \$5: J.Krasovec, T.T.Mihelich, M.Kuhar, M.Bužala, F.Holesek, N.N., M.Lauriski, S.Hocevar; po \$3: J.Breznik, A.Luin, G.Tocaj, N.Mivec, T.Ozolt, S.Marolt; po \$2.50: M.Smole, F.Drasler; po \$2: T.Habjan, J.Grdina, A.Moonich, H.Mozina, S.Sadler, M.Jenc; po \$1.50: M.Urankar, M.Bulich; po \$1.25: R.Gabrielcic; po \$1: M.Hocevar, G.Crnkovich, M.Kovach, M.Lupsina, J.Mihelcic, M.Golobic, F.Smerke, L.Okorn, Mrs.Grill, K.Zajc, H.Preotle, H.Pakish, J.Mladic, Kozaglav Fam., M.Hren, J.Jelencich, F.Klancar, N.N., L.Gacnik, A.Zajec, H.Galicnik, M.Flor, po .75¢: J.Slabe, H.Pernush, A.Hrovat; po .50¢: A.Horvath, A.Nemgar, N.Cernetic, T.R.Sulzer, J.Ferlan, S.Cukale, F.Novak, P.Stepec, A.Nemgar, M.Pakiz, J.Molan, R.Zorko, M.Kukura, A.Nemanich; po .25¢: V.Kraljic, F.Tolar, B.Flajnik.

ZA LUČKE: Po \$10: M.Pornath; po \$5: M.Pavlesic, J.Mohar, A.Chenbur, F.Ivancic, R.Versiz, F.Brezovar, M.Kolaric; po \$4: M.Udovic, T.Urbancic; po \$3: J.Terlep, M.Palcic, J.Kebe, A.Peterka, G.Horvat, F.Forneci; po \$2.50: F.Petric; po \$2: T.Habjan, J.Mramor, C.Gradishar, R.Bizjak, A.Erzen, M.Zugel, F.Slemc, M.Jenc, F.Zuzek, K.Zajc, M.Habjan, A.Komick, J.Champa, M.Aidisek, F.Klancar, A.Kuhar, A.Kovacic, F.Petric; po \$1.50: T.Kolegar, J.Krumberger, M.Znidarsic, J.Sebal, L.Balazic, M.Pornath; po \$1: M.Barle, J.Mandell, M.Zagar, A.Grdanc, F.Racher, A.Arko, M.Zaletel, J.Korencic, M.Knez, A.Klepac, J.Petricinc, M.Sellak, A.Kosem, K.Slogar, A.Gole, M.Mihelich, L.Pavsek, A.Bartol, A.Kamin, A.Bizilj, F.Levstik, V.Pogacnik, A.Pogacnik,

H. Mütz, E. Petrich, L. Gruden, A. Zokal, F. Gerchman, M. Trusnik, J. Petrovic, L. Berce, Mrs. Medved, F. Kukman, M. Petrich, M. Pozar, P. Podgornik, M. Struna, F. Bittence, J. Kovac, F. Stark, M. Roseman, M. Skulj, J. Major, R. Zadnik, M. Koncilia, M. Hlabse, M. Lauriski, J. Rogel, Mrs. Perko, K. Gersich, T. Kovacic, H. Peternell, A. Sraj, J. Koren, M. Bahoric, S. Hocevar, L. Voncina, M. Brickner, A. Arko, M. Klum, M. Valetic, M. Bizjak, F. Tomsic, T. Kodric, R. Skufca, A. Tomc, F. Cerar, F. Orasin, R. Simenc, U. Lovko, G. Pavscl, T. Dezelan, J. Gorc, F. Kocjanik, B. Evans, N.N., J. Jereb, R. Govekar, F. Smerke, J. Stampfel, J. Petkovsek, J. Perusek; po .75¢: M. Kucic, M. Krivic, F. Oajerle, J. Zbocnik; po .50¢: Mr. Miller, J. Taucher, M. Kovac, F. Krebelj, K. Krize, J. Pfeifer, M. Kelhar, A. Planovsek, A. Poglajen, A. Antolich, F. Krall, A. Pintar, E. & J. Mociwnik, M. Thuma, M. Verdev, C. Filip, B. Dragovan, A. Kutnar, T. Russ, J. Skorjanec, J. Patrick, M. Mikula, M. Moretc, F. Drasler, J. Tratnik, M. Seitz, M. Golobic, J. Pike, M. Jugovich, M. Hlad, R. Kaszypliski, A. Petric, U. Strubel, M. Kraljic, A. Wolf, M. Hafner, J. Cimperman, T. Grum, J. Pucel, F. Radulovic, M. Kozelj; po .30¢: A. Presheren, J. Puhek; po .25¢: M. Karsnick, J. Logar, M. Aufderklam, J. Nousek, R. Urbancic, V. Kollar, F. Urh, J. Ferlan, A. Gorkos, J. Semich, J. Starcer, J. Chacata; po .20¢: F. Tegelj; po .18¢: M. Gorshe; po .10¢: S. Rebich, Mrs. Madric.

ZA BARAGOVO ZVEZO: Po \$10: J. Volaric; po \$5: Drustev Brezm. st. 211 K.S.K.J., J. Heraver, A. Kalan, R. Stancar, A. Xeller, F. Novak; po \$3: J. Gorc; po \$2: J. Rogel, S. Hocevar, Rev. J. Cvelbar, A. Vranicar, T. Dezelan, A. Mozina; po \$1: J. Petric, A. Mlakar, Rev. Kopac, J. Petkovsek, V. Kalan, M. Kalan, M. Aidisek, H. Marn, J. Kalcic, L. Simsic, T. Zortz, M. Svete, I. Perkins.

ZA ROMARSKI DOM: Po \$5: J. Knaus; po \$2: M. Golobic; po \$1: A. Setnicar, J. Perko.

ZA APOSTOLAT SV. FRANČIŠKA: Po \$40: M. Wolf; po \$30: M. Svetich; po \$20: N.N., Mr. Mrs. Svetich; po \$10: A. Setina, M. Sepich Fam., Kasunic Fam., N. Vranicar, A. Vranicar, M. Prasnik, J. Shomig, A. Obolnar, F. Rogina, K. Spreitzer, F. Petric, T. Gillach, J. Kern, B. Strahan; po \$5: M. Bizjak; po \$2: K. Malarich; po \$1: S. Hocevar, F. Gradishar.

DAR LISTU: Po \$4: Rev. F. Gaber, J. Mazovec; po \$3: A. Hodnik, Rev. A. Gnidovec, Rev. A. E. Dolinar; po \$2.50: Rev. M. Rogel, A. Jeglic; po \$2: J. Kovacic; po \$1.75: M. Pavlesic; po \$1.50: F. Gradishar, M. Cepon; po \$1: M. Sellak, M. Sivic, I. Svet, A. Rudan, M. McAsey, M. Hlabse, H. Peternell, U. Strubel, S. Hocevar, A. Nemeč, K. Setnicar, M. Zaletel, A. Gole, F. Kokelj; po .75¢: F. Kershnik; po .50¢: B. Trost, F. Kojancic, F. Sifrer, J. Kolence, A. Berce, A. Oratch, F. Stalich, J. Tamse, J. Dobravc, J. Cibasek, J. Russ; po .25¢: M. Pavlesic, G. Tushar, E. A. Shager, A. Ferbezar, J. Gosar, J. Beloj, K. Rogina, M. Mikečich, M. Alduk; po .11¢: J. Kalcic.

ZA NOVEMBERSKE MAŠE: Po \$20: S. Hocevar; po \$17: M. Jalovec; po \$15: A. Bukovec, B. Hunter; po \$10: A. Ferk, B. Skofic, M. Flajnik, A. Dezelan, M. Sajovic, A. Springer, M. Gorentz, M. Pornath, S. Sattler, F. Becjan, R. Glazar, J. Medvescek, M. Oblak, M. Smole; po \$9.50: F. Pirs; po \$8: F. Snyder, N. Cernetic, A. Svirgel; po \$7: L. Simcic, F. Majerle, F. Janezich, I. Rabsel; po \$6.50: J. Jelenich, M. Kochevar; po \$6: K. Humar, V. Kolbar, M. Hlad, F. Grill, M. Hocevar; po \$5: M. Krajc, M. Panchur, M. Pesel, J. Poglajen, F. Skvarca,

M. Sraj, R. Gabrić, A. Jeglic, A. Gaspar, G. Hozian, M. Janzar, J. Kebe, Mrs. Lokar, A. Petric, H. Papesh, U. Lovsin, M. Manfrida, J. Beznik, K. Marovich, F. Pajk, C. Kovacic, A. Luin, J. Koren, M. Lasich, J. Lustig, M. Makovich, T. Turk, J. Zakrajsek, A. Lim, M. Pogon; po \$5.50: M. Anzic, J. Gerjol, J. Bradac; po \$5: J. Civasek, A. Zdesar, M. Meljac, L. Fon, M. Gabric, F. Mernik, Mrs. Sedic, M. Albiani, L. Kralj, J. Heraver, A. Starc, V. Lever, A. Cej, C. Vrbas, M. Kuhar, K. Slogar, M. Planinsek, H. Pelen, T. Peterlin, V. Moltich, A. Savnik, R. Simenc, M. Sustarsic, M. Prebelich, M. Mihelic, F. Petric, J. Mulec, J. Knaus, J. Novak, A. Klancar, M. Kovacic, A. Tomazic, A. Bencin, J. Grm, A. Krsnar, M. Pavlesic, J. Ponikvar, R. Sabec, J. Strukelj, J. Volaric, L. Kocjan, Lesjak, J. A. A. Mozina, F. Shenk, M. Stimet, J. Kalcic, V. Krajc, M. Sodec, A. Trepal, F. Tercon, M. Trusnik, F. Juns, M. Oblak, U. Pozarelli, I. Svet, J. Turk, M. Vilar, B. Cokelj, E. Csanadi, A. Habian, F. Jalovec, M. Sterk, J. Somrak, M. Zajc, A. Bajt, C. Boncha, I. Zamerik, J. Burgstaler, M. Coprich, J. Dolan, M. Gorup, M. Habjan; po \$4: J. Potokar, T. Rayment, J. Stajerk, A. Urich, A. Gole, M. Aufderklam, F. Kregar, T. Susnik, A. Gorup, M. Lupsina, M. Modrijan, A. Vahcic, J. Hirschegger, J. Pecnik, M. Ziberna, M. Turk, F. Pogacnik, F. Primožic, A. Zokal, J. Jannik, A. Rudman, F. Tomsich, M. Tegelj, F. Novak, I. Kmetc; po \$3.70: A. Zadnik; po \$3: F. Balkovec, D. L. Pahulje, A. Rupnik, P. Russ, S. Gerdin, M. Skulj, R. Terselic, J. Densa, J. Kenik, R. Lukez, J. Sraj, J. Somrak, M. Stopar, D. Peterdol, F. Mesojedec, J. Knaus, C. Vrbas, A. Intihar, A. Novak, A. Simonic, R. Gorjanc, T. Tushar, F. Pajk, J. Roberts, S. Jerse, J. Simec, M. Bildhauer, A. Lesca, F. Augustine, U. Strubel, L. Pavsek, M. Mikula, F. Krebelj, F. Jeric, M. Sivic, F. Petrich, L. Simonelic, C. Stanich, V. Modic, A. Novak, A. Gornik, P. Bukovec, J. Gasnik, M. Gorshe, M. Knäus, M. Kolbezen, J. Atzenbeck, R. Novak, F. Skulj, M. Bechan, J. Fajfar, C. Madic, J. Massich, R. Papesh, A. Rudan, M. Halas, A. Jerina, F. Marolt, J. Pavli, L. Repar, J. Trampus, J. Tursich, C. Brunecy, M. Skulj, G. Veselic, M. Vrecko, M. Zeljko, M. Darovic, K. Golinar, B. Gornik, M. Komp, T. Narobe, M. Pangre, A. Susman, T. Okoren, V. Zadnik, M. Gorse, J. Gruden, A. Koren, M. Kranjc, M. Skrbina, A. Hocevar, A. Perko; po \$2.70: A. Preshusen; po \$2.50: M. Markovich, F. Pirman, J. Jancar, M. Benedict, M. Chervan, Mrs. Arko, M. Šermecki, M. Intihar, J. Potocnik, F. Kostelc; po \$2.20: J. Puhek; po \$2: Mrs. Lever, T. Mozic, M. Omerzel, M. Jakse, R. Sadar, F. Sebanc, A. Sirca, J. Prost, F. Vehar, M. Bogovic, F. Cerar, M. Gorican, J. Kete, A. Krische, M. Massera, M. Nemanich, M. Persa, M. Viscek, A. Zorman, A. Boldan, F. Cerar, G. Debevs, J. Godec, F. Habjan, S. Intihar, J. Janezic, P. Kokal Sr., M. Kocevar, M. Kovach, I. Mohor, J. Ozbolt, G. Polajnar, M. Spehar, M. Thompson, P. Vesel, M. Wolf, P. Cemazar, J. Bradac, F. Coz, J. Ferlan, F. Holesek, M. D. Hrovat, K. Jekovich, J. Jelencic, M. Koshak, M. Linc, J. Major, J. Mihelich, F. Opeka, A. Plemel, J. Rejc, M. Ross, Mrs. Schiffler, M. Starc, J. Zbocnik, A. Zeleznik, T. Zupancic, M. Crtalic, A. Gorkos, C. Govednik, J. Horvat, J. Buh, M. Brencic, M. Zerovnik, M. Usnick, E. Gerbeck, A. Krall, L. Strmec, T. Terselic, J. Ray, T. Striha, M. Perusek, F. Zakrajsek, J. Strojan, C. Smrekar, A. Laknar, A. Kuhar, M. Sellak, K. Toporis, T. Grum, A. Breznik, C. Staric, M. Gainer, M. Dreshar, K. Judnik, F. Martincic, A. Bon, F. Kosir, J. Zupan, A. Rozman, M. Fabian, M. Habjan, J. Gregorcic, M. Novak, F. Kaucic, N. Laudstatter, C. Slemar, F. Suhadolnik, F. Verhovc, A. Zadnik, S. Contarini, B. Komavli, F. Levstik, J. Puhek, J. Tomsic, M. Alduk, J. Ancel, M. Canalas, J. Cankar, M. Dragan, M. Fortuna.

Ostali prihodnjt